

Завод за унапређивање
образовања и васпитања

Центар за стручно образовање и
образовање одраслих

МАТУРСКИ ИСПИТ МОДЕЛАР ОДЕЋЕ

Приручник о полагању матурског испита
у образовном профилу МОДЕЛАР ОДЕЋЕ

Београд, 2021.

Садржај:

УВОД	1
КОНЦЕПТ МАТУРСКОГ ИСПИТА	2
I ПРОГРАМ МАТУРСКОГ ИСПИТА	3
ЦИЉ	3
СТРУКТУРА	3
ОЦЕЊИВАЊЕ СТРУЧНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА.....	3
ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ И УСЛОВИ СПРОВОЂЕЊА.....	6
ОРГАНИЗАЦИЈА	6
ЕВИДЕНТИРАЊЕ УСПЕХА И ИЗВЕШТАВАЊЕ	7
ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ.....	8
II ИСПИТИ У ОКВИРУ МАТУРСКОГ ИСПИТА	9
1. ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ	9
2. ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА.....	10
3. МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД	11
АНЕКС 1. Стандард квалификације моделар одеће.....	13
АНЕКС 2. Збирка теоријских задатака	18
МОДЕЛАР ОДЕЋЕ.....	1
Приручник о полагању матурског испита	1
у образовном профилу МОДЕЛАР ОДЕЋЕ.....	1
АНЕКС 3. Радни задаци са обрасцима за оцењивање	93

УВОД

Модернизација друштва и усмереност ка економском и технолошком развоју подразумевају иновирање како општих, тако и специфичних циљева стручног образовања. У том смислу стручно образовање у Србији се, пре свега, мора усмеравати ка стицању стручних компетенција и постизању општих исхода образовања, неопходних за успешан рад, даље учење и постизање веће флексибилности у савладавању променљивих захтева света рада и друштва у целини као и већу мобилност радне снаге.

Да би се обезбедило побољшање квалитета, укључиле интересне групе и социјални партнери, обезбедио ефикасан трансфер знања и стицање вештина код свих учесника у образовном процесу уз пуно уважавање етничких, културолошких и лингвистичких различитости, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије започело је припреме за реорганизацију и реформу система стручног образовања, доношењем Стратегије развоја стручног образовања у Србији¹ коју је усвојила Влада Републике Србије децембра 2006. године, акционог плана² за њено спровођење, усвојеног марта 2009. године и Стратегије развоја образовања у Србији до 2020. године³ усвојене новембра 2012. године.

На тим основама је након фазе реализације и евалуације огледа, у подручју рада *Текстилство и кожарство* школске 2015/16. године, уведен нови наставни програм⁴: **моделар одеће**. Овај програм развијен је на основу **стандарда квалификације**. Примена стандардизације у систему стручног образовања подразумева и увођење **матурског испита**⁵, којом се обезбеђује провера стечености стручних компетенција прописаних стандардом квалификације.

Прва генерација ученика образовног профила моделар одеће завршава своје школовање полагањем матурског испита школске 2018/19. године.

Програм матурског испита припремљен је уз консултације и према захтевима социјалних партнера – Уније послодаваца, Привредне коморе Србије, одговарајућих пословних удружења и уз активно учешће наставника средњих стручних школа у којима се образовни програм спроводи. Овај програм настао је на основу свеобухватног истраживања различитих међународних концепата матурског испита у стручном образовању, уз уважавање постојећих искустава и услова у овој области у Републици Србији.

Приручник за полагање матурског испита који је пред Вама је јавни документ намењен ученицима и наставницима средњих стручних школа у којима се спроводи наставни програм моделар одеће, социјалним партнерима и свим другим институцијама и појединцима заинтересованим за ову област.

Будући да успешно спровођење матурског испита претпоставља припрему свих учесника и примену прописаних процедура, упутства из овог приручника су важна како би се осигурало да се испит на исти начин спроводи у свакој школи и да га сви ученици полажу под једнаким условима.

Овај документ ће у наредном периоду бити унапређиван и прошириван у складу са захтевима и потребама система квалификација, школа и социјалних партнера.

¹ "Службени гласник РС" бр. 1/2007

² "Службени гласник РС" бр. 21/2009

³ "Службени гласник РС" бр. 107/2012

⁴ "Службени гласник РС – Просветни гласник" бр. 7/2015

⁵ Закон о средњем образовању и васпитању "Службени гласник РС бр.55/2013

КОНЦЕПТ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит је један од елемената система обезбеђивања квалитета стручног образовања. Полагањем матурског испита у средњем стручном образовању, појединац стиче **квалификацију** неопходну за учешће на тржишту рада.

Матурским испитом се проверава да ли је ученик, по успешно завршеном четворогодишњем образовању, стекао стандардом квалификације прописана знања, вештине, ставове и способности, тј. стручне компетенције за занимање(а) за које се школовао у оквиру образовног профила. Матурски испит састоји се од три независна испита:

- испит из српског језика и књижевности, односно језика и књижевности на којем се ученик школовао (у даљем тексту: матерњи језик);
- испит за проверу стручно–теоријских знања;
- матурски практични рад.

Поред дипломе, сваки појединац полагањем оваквог испита стиче и тзв. додатак дипломи - *Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил*, чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене компетенције и постигнућа ученика.

Концепт матурског испита заснован је на следећим **принципима**:

- уједначавање квалитета матурског испита на националном нивоу,
- унапређивање квалитета процеса оцењивања.

Уједначавање квалитета матурског испита на националном нивоу подразумева спровођење испита по једнаким захтевима и под једнаким условима у свим школама. Увођење механизма осигурања квалитета дефинисаних кроз стандардизоване процедуре и упутства за реализацију, важан су аспект квалитетног спровођења испита. На тај начин се доприноси уједначавању квалитета образовања на националном нивоу за сваки образовни профил.

Унапређивање квалитета процеса оцењивања постиже се применом **методологије оцењивања заснованог на компетенцијама**⁶, као валидног и објективног приступа вредновању компетенција. Развој објективних критеријума процене и одговарајућих метода и инструмената омогућен је успоставом система стандарда квалификације. У складу са тим, оцењивање засновано на компетенцијама почива на рационализацији радних задатака проистеклих из реалних захтева посла односно процеса рада.

Квалитет оцењивања, посебно у домену поузданости и објективности, остварује се и увођењем делимично екстерног оцењивања. Представници послодаваца, стручњаци у одређеној области, обучавају се и учествују као екстерни чланови комисија у оцењивању на матурском испиту.

Резултати матурског испита користе се у процесу **самовредновања** квалитета рада школе, али и **вредновања** образовног процеса у датом образовном профилу, на националном нивоу. Они су истовремено и смерница за унапређивање образовног процеса на оба нивоа.

За сваки образовни профил припрема се **Приручник о полагању матурског испита** (у даљем тексту: Приручник), којим се детаљно описује начин припреме, организације и реализације испита. У састав Приручника улазе: Стандард квалификације моделар одеће, збирка теоријских задатака за матурски испит, листа радних задатака, радни задаци и обрасци за оцењивање радних задатака.

⁶ За потребе примене концепта оцењивања заснованог на компетенцијама у стручном образовању и посебно у области испита развијен је приручник „Оцењивање засновано на компетенцијама у стручном образовању“ у оквиру кога су описане карактеристике концепта, његове предности у односу на остале приступе оцењивању, методе примерене таквој врсти оцењивања, као и стандардизован методолошки пут за развој критеријума процене компетенција за одређену квалификацију (www.zuov.gov.rs)

Приручнике припрема, у сарадњи са тимовима наставника сваког профила, Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: Центар).

I ПРОГРАМ МАТУРСКОГ ИСПИТА

ЦИЉ

Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил моделар одеће, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације моделар одеће⁷.

СТРУКТУРА

Матурски испит састоји се од три независна испита:

- испит из матерњег језика и књижевности;
- испит за проверу стручно–теоријских знања;
- матурски практични рад.

ОЦЕЊИВАЊЕ СТРУЧНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА

У оквиру матурског испита се проверава стеченост **стручних компетенција**. Оцењивање стручних компетенција врши се комбинацијом метода: тестирање стручно теоријских знања и симулација путем извођења практичних радних задатака. Тест знања заснива се на исходима стручног образовања (исходи знања), док су радни задаци формирани превасходно на основу јединица компетенција и омогућавају проверу оспособљености ученика за примену знања, демонстрацију вештина и професионалних ставова у радном контексту. На овај начин је омогућено мерење знања, вештина, ставова и способности који одговарају Стандарду квалификације **моделар одеће**.

Критеријуми оцењивања стручних компетенција развијени су на основу јединица компетенција и чине *Оквир за оцењивање компетенција за квалификацију моделар одеће (у даљем тексту: Оквир)*. Оквир садржи критеријуме процене, дате у две категорије: аспекти и индикатори процене. Инструменти за оцењивање стручних компетенција – обрасци који се користе на матурском испиту формирани су и усклађени са Оквиром.

⁷Стандард квалификације моделар одеће дат је у Анексу 1 овог Приручника

Оквир за оцењивање компетенција за квалификацију моделар одеће⁸

Компетенција А: Израда шаблона							
Аспекти	Индикатори						
	1	2	3	4	5	6	7
Припрема и одржавање радног места	Припремљен прибор за рад	Спроведене мере личне заштите на раду	Одложен отпад на одговарајуће место				
Основна конструкција кроја	Израчунате помоћне мере	Урађен (написан) опис конструкције	Нацртана основна конструкција				
Моделовање основног кроја према задатку	Урађена корекција 1	Урађена корекција 2	Урађена корекција 3	Урађена корекција 4	Урађена корекција 5	Урађена корекција 6	Урађена корекција 7
Комплетирање кројних делова према задатку	Пренети кројни делови	Додати шавови и поруби на кројном делу	Исечени кројни делови	Обележена важна места на кројном делу (цвикови)	Обележен правац основе на кројном делу	Обележен број комада кројног дела	

⁸За потребе реализације матурског испита и процену компетентности ученика кроз одговарајуће радне задатке, извршено је обједињавање компетенција из Стандарда квалификације м и дефинисани су одговарајући аспекти и индикатори.

Компетенција Б:Израда пробног одевног предмета						
Аспекти	Индикатори					
	1	2	3	4	5	6
Припрема и одржавање радног места	Припремљен: прибор за рад (маказе, креда, игла) и машина за шивење (горњи и доњи конац)	Спроведене мере личне заштите на раду (коса, нокти, обућа)	Одложен отпад на одговарајуће место			
Кројење пробног одевног предмета/деталја	Постављени шаблони у правцу основе материјала	Уцртани кројни делови	Рационално искоришћење материјала	Искројено по уцртаним линијама		
Шивење пробног одевног предмета/деталја	Спојени кројни делови (ширина шава 1 cm)	Урађени украсни штепови	Урађена дорада			

ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ И УСЛОВИ СПРОВОЂЕЊА

Ученик може да полаже матурски испит у складу са Законом.

Предуслови за полагање и услови за спровођење матурског испита дати су у следећој табели.

Ученик:	
општи:	успешно завршен четврти разред образовног профила моделар одеће
посебни:	- везана коса - равна обуће (без штикли и платформи) - без дугих ноктију - без крупног накита - без широких рукава - без мобилног телефона - потребан прибор* за проверу компетенције А: - натрон папир (3-5 табака формата Б1) - кројачки лењир - кривуљар - кројачки сантиметар - маказе - радло - графитна оловка, гумица, црвена оловка, селотејп за проверу компетенције Б: - маказе - кројачки сантиметар - кројачка креда - ручна игла
Школа:	
за припрему и спровођење матурског испита неопходно је да школа, у договору са социјалним партнерима, обезбеди потребне услове за израду одговарајућих радних задатака: - време (термине за извођење свих делова матурског испита, укључујући план реализације радних задатака); - просторе за реализацију теста знања и радна места за реализацију практичног дела испита; - одговарајући број примерака тестова; - апарате, уређаје и инструменте, - Записнике о полагању матурског испита за сваког ученика; - описе радних задатака за сваког ученика и члана испитне комисије; - обрасце за оцењивање радних задатака за сваког члана испитне комисије; - чланове комисија обучене за оцењивање засновано на компетенцијама.	

Ученици који не задовољавају прописане услове не могу приступити полагању матурског испита.

Током реализације матурског испита није дозвољена употреба мобилних телефона.

ОРГАНИЗАЦИЈА

Организација матурског испита спроводи се у складу са *Правилником о програму матурског испита за образовни профил моделар одеће*. Матурски испит се организује у школама у три испитна рока који се реализују у јуну, августу и јануару.

Школа благовремено планира и припрема људске и техничке ресурсе за реализацију испита и израђује распоред полагања свих испита у оквиру матурског испита.

За сваку школску годину директор, на предлог наставничког већа, формира Испитни одбор. Испитни одбор чине чланови свих испитних комисија, а председник Испитног одбора је по правилу директор школе.

За сваког ученика директор школе именује **менторе**. Ментор је наставник стручних предмета који је обучавао ученика у току школовања. Он помаже ученику у припремама за полагање теста за проверу стручно–теоријских знања и матурског практичног рада. У оквиру три недеље планиране наставним планом за припрему и полагање матурског испита, школа организује консултације, информише кандидате о критеријумима оцењивања и обезбеђује услове (време, простор, опрема) за припрему ученика за све задатке предвиђене матурским испитом.

У периоду припреме школа организује обуку чланова комисија за оцењивање на матурском испиту уз подршку стручних сарадника школе.

Матурски испит спроводи се у школи и просторима где се налазе радна места и услови за реализацију матурског практичног рада.

Матурски испит за ученика може да траје највише четири дана. У истом дану ученик може да полаже само један од делова матурског испита.

За сваки део матурског испита директор школе именује стручну испитну комисију, коју чине три члана и три заменика. Ради ефикасније реализације матурског испита, ако за то постоје прописани кадровски и материјални услови, у школи се може формирати и више испитних комисија, које могу истовремено и независно да обављају оцењивање.

ЕВИДЕНТИРАЊЕ УСПЕХА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Ученик који испуњава општи услов за приступање матурском испиту дужан је да школи поднесе писану пријаву за полагање и пратећу документацију у складу са Законом. Рок за пријављивање испита одређује школа.

Током матурског испита за сваког ученика појединачно, води се Записник о полагању матурског испита. У оквиру записника прилажу се:

- писани састав из матерњег језика;
- оцењен тест са испита за проверу стручно - теоријских знања;
- обрасци за оцењивање сваког појединачног радног задатка свих чланова комисије.

Након реализације појединачног испита у саставу матурског испита комисија утврђује и евидентира успех ученика у Записницима о полагању матурског испита и ти резултати се објављују, као незванични, на огласној табли школе.

На основу резултата свих појединачних испита Испитни одбор утврђује општи успех ученика на матурском испиту. Након седнице испитног одбора на којој се разматра успех ученика на матурском испиту, на огласној табли школе објављују се званични резултати ученика на матурском испиту.

Општи успех на матурском испиту исказује се једном оценом као аритметичка средња вредност оцена добијених на појединачним испитима у саставу матурског испита.

Ученик је положио матурски испит ако је из свих појединачних испита у саставу матурског испита добио позитивну оцену.

Ученик који је на једном или два појединачна испита у саставу матурског испита добио недовољну оцену упућује се на полагање поправног или поправних испита у саставу матурског испита.

У року од 24 сата од објављивања званичних резултата ученик има право подношења жалбе директору школе на добијену оцену на матурском испиту.

Након реализације испита, а на захтев Центра, школа је у обавези да резултате испита достави Центру, ради праћења и анализе матурског испита. У ту сврху Центар благовремено прослеђује школи одговарајуће обрасце и инструменте за праћење.

ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ

Ученику који је положио матурски испит издаје се *Диплома о стеченом средњем образовању за образовни профил моделар одеће.*

Уз Диплому школа ученику издаје *Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил моделар одеће.*

II ИСПИТИ У ОКВИРУ МАТУРСКОГ ИСПИТА

1. ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Циљ испита је провера језичке писмености, познавања књижевности као и опште културе.

СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит из матерњег језика полаже се писмено.

На испиту ученик обрађује једну од четири понуђене теме. Ове теме утврђује Испитни одбор школе, на предлог стручног већа наставника матерњег језика. Од четири теме које се нуде ученицима, две теме су из књижевности, а две теме су слободне.

ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцену писаног рада утврђује испитна комисија на основу појединачних оцена сваког члана испитне комисије.

Испитну комисију за матерњи језик чине три наставника матерњег језика, од којих се један именује за председника комисије. Сваки писмени састав прегледају сва три члана комисије и изводе јединствену оцену.

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- Писмени испит из матерњег језика траје три сата.
- У току испита у свакој школској клупи седи само један ученик.
- За време израде писаног састава у учионици дежура наставник који није члан Стручног већа наставника матерњег језика.
- Дежурни наставник исписује називе одабраних тема на школској табли и од тог тренутка се рачуна време трајања испита.
- Дежурни наставник прикупља све ученичке радове и записнички их предаје председнику испитне комисије за матерњи језик.
- Након евидентираних и изведених јединствених оцена за сваког од ученика председник испитне комисије сумира резултате и предаје потписане записнике и ученичке радове председнику Испитног одбора.

2. ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

Циљ овог дела матурског испита је провера остварености очекиваних исхода знања за образовни профил **моделар одеће**, односно стручно–теоријских знања неопходних за обављање послова и задатака за чије се извршење ученик оспособљава током школовања.

СТРУКТУРА ИСПИТА

У наставном плану и програму за образовни профил моделар одеће, стручна знања неопходна за обављање послова и задатака моделара одеће, стичу се у оквиру предмета технологија одеће, конструкција и моделовање одеће и текстилни материјали.

Провера остварености очекиваних исхода знања, односно стручно–теоријских знања врши се завршним тестирањем. Тест садржи највише 50 задатака, а конципиран је тако да обухвата све нивое знања и све садржаје који су процењени као темељни и од суштинског значаја за обављање послова и задатака у оквиру датог занимања, као и за наставак школовања у матичној области.

Тест и кључ за оцењивање теста припрема Центар, на основу Збирке теоријских задатака за матурски испит (Анекс 2) и доставља га школама. Комбинација задатака за матурски тест, узимајући у обзир и критеријум сазнајне сложености, формира се од: познатих задатака из Збирке теоријских задатака за матурски испит (75 бодова) и делимично познатих

задатака насталих делимичном изменом задатака из Збирке теоријских задатака за матурски испит (25 бодова). Збирку су, уз координацију Центра, припремили наставници школа у којима се реализује образовни програм за моделара одеће.

ОЦЕЊИВАЊЕ

Тестове прегледа трочлана комисија, коју чине наставници стручних предмета, а према кључу достављеном из Центра. Сваки тест самостално прегледају сва три члана комисије, о чему сведоче својим потписима на тесту.

Укупан број бодова на тесту који ученик може да постигне је **100** и једнак је збиру бодова које је ученик постигао тачним одговорима на постављене задатке. На тесту нема негативних бодова. Успех на тесту изражава се нумерички, при чему се број бодова преводи у успех, на основу скале за превођење бодова у успех, дате у следећој табели.

Укупан број бодова остварен на тесту	УСПЕХ
до 50	недовољан (1)
50,5 – 63	довољан (2)
63,5 – 75	добар (3)
75,5 – 87	врло добар (4)
87,5 - 100	одличан (5)

Утврђену нумеричку оцену комисија уноси на предвиђено место на обрасцу теста и у Записник о полагању матурског испита.

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- Тестирање у оквиру испита за проверу стручно–теоријских знања обавља се истовремено у свим школама у којима се реализује матурски испит за овај образовни профил. Термин тестирања, школе које имају кандидате у датом испитном року заједнички утврђују и достављају га Центру најкасније седам дана пре реализације.
- По избору чланова комисије за преглед тестова, школе треба да изврше кратку обуку чланова комисије уз подршку стручних сарадника школе.
- Центар на основу утврђене структуре, формира тест и доставља га у електронској форми школама у којима се матурски испит реализује, дан раније у односу на утврђен датум за полагање теста, а кључ на дан реализације теста.
- Лице задужено за техничку припрему теста у школи обавља све припреме и умножава тест. Припремљени тестови се пакују у коверат који се затвара, печати и чува у каси школе до почетка испита. За сигурност тестова, одговоран је директор школе.
- На дан испита, пола сата пре почетка, наставници дежурни током тестирања записнички преузимају коверат са тестовима за ученике и отпечаћују га у учионици, пред ученицима.
- Израда теста траје два сата. Током израде теста, сваки ученик седи сам у клупи и самостално решава тест. У учионици, где се врши тестирање, дежурају по два наставника који, према Правилнику о врсти образовања наставника у стручним школама, не могу предавати предмете/модуле обухваћене тестом.
- За решавање теста ученик треба да користи хемијску оловку (коначни одговори и резултати морају бити исписани хемијском оловком).
- По завршетку тестирања дежурни наставници записнички предају директору или другом одговорном лицу све решаване и неискоришћене тестове. На огласној табли школе, објављује се кључ теста.
- Председник комисије за преглед тестова преузима Записнике о полагању матурског испита, као и коверат са решаваним тестовима, као и коверат са три примерка кључа (за сваког члана) и комисија приступа прегледу тестова. Након завршеног

прегледања, евидентирања и потписивања Записника о полагању матурског испита, формира се извештај о резултатима ученика и постигнутом успеху на испиту за проверу стручно-теоријских знања и достављају потписани записници и сви решавани тестови председнику Испитног одбора.

- Најкасније у року од 24 сата по завршетку реализације теста објављују се незванични резултати тестирања на огласној табли школе.

3. МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД

Циљ матурског практичног рада је провера стручних компетенција прописаних Стандардом квалификације моделар одеће.

СТРУКТУРА ИСПИТА

На матурском практичном раду ученик извршава два комплексна радна задатка којима се проверава стеченост свих прописаних стручних компетенција. Радни задаци се реализују кроз практичан рад.

За проверу прописаних компетенција, на основу Оквира за процену компетенција за квалификацију моделар одеће утврђује се листа комбинација радних задатака.

Листу комбинација радних задатака за проверу компетенција, радне задатке, и инструменте за оцењивање радних задатака припрема Центар у сарадњи са тимовима наставника.

Листа радних задатака и комбинације дате су у Анексу 3 овог Приручника.

ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцену о стеченим стручним компетенцијама на матурском практичном раду даје **испитна комисија**. Њу чине најмање три члана, које именује директор школе, према прописаној структури:

- два наставника стручних предмета за образовни профил моделар одеће, од којих је један председник комисије
- представник послодаваца – компетентни извршилац датих послова у области текстилства и кожарства кога предлаже Унија послодаваца Србије у сарадњи са одговарајућим пословним удружењима, Привредном комором Србије и Центром⁹.

Сваки члан испитне комисије пре испита добија обрасце за оцењивање радних задатака у оквиру одабране комбинације, а председник комисије води одговарајући део Записника о полагању матурског испита.

Сваки члан комисије индивидуално оцењује рад ученика, користећи одговарајући образац за оцењивање радног задатка¹⁰.

Сваки радни задатак може се оценити са највише **100 бодова**. Сваки члан испитне комисије вреднујући појединачно индикаторе у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова који је ученик остварио у оквиру појединачног задатка.

Појединачан број бодова (сваког члана комисије) се уноси на одговарајуће место у Записнику о полагању матурског испита и на основу тога комисија утврђује просечан број бодова за сваки радни задатак.

Када кандидат оствари просечних 50 и више бодова по радном задатку, сматра се да је показао компетентност.

⁹ Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије односно Привредна комора Србије у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања - Центром. Базу података о екстерним члановима испитних комисија води Центар.

¹⁰ У оквиру Анекса 3 овог Приручника налазе се обрасци за оцењивање радних задатака

Уколико је просечан број бодова који је кандидат остварио на појединачном радном задатку мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на матурском практичном раду је недовољан (1).

Укупан број бодова преводи се у успех. Скала успешности је петостепена и приказана је у следећој табели.

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
0-99	недовољан (1)
100-125	довољан (2)
126-150	добар (3)
151-175	врло добар (4)
176-200	одличан (5)

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- Матурски практичан рад реализује се у школским кабинетима или просторима где се налазе радна места и услови за које се ученик образовао у току свог школовања.
- Стручно веће наставника стручних предмета школе бира радне задатке на основу листе задатака из овог Приручника и формира **школску листу** која ће се користити у том испитном року. Број комбинација мора бити најмање за 10% већи од броја ученика који полажу матурски испит у једном одељењу.
- По формирању Испитног одбора директор утврђује чланове комисија за оцењивање матурског практичног рада и њихове заменике. Предлог имена екстерних чланова комисије се благовремено доставља Центру ради добијања сагласности.
- По избору чланова комисије за оцењивање, школа треба да изврши обуку чланова комисије уз подршку стручних сарадника школе. Сви чланови комисије треба да буду упознати са документом *Инструкције за оцењиваче* и да у складу са тим усвоје ток припреме и извођења радних задатака, као и да примењују утврђене принципе и правила оцењивања.
- Лице задужено за техничку подршку реализацији матурског практичног рада припрема:
 - неозначене коверте у којима се за сваки задатак налазе по четири описа задатка (један ће преузети ученик, а три су намењена члановима комисије) и три обрасца за оцењивање, са претходно одштампаним подацима о школи, шифром и називом задатка, за чланове комисије;
- Непосредно пред полагање ученик извлачи комбинацију радних задатака, без права замене. Додељују му се описи оба радна задатка, а ученик на лицу места одређује редослед извршења задатака у складу са организацијом рада. Чланови комисије преузимају описе задатака и листе за оцењивање и у заглављу уписују учениково име;
- Сваком ученику се обезбеђују **једнаки услови** за почетак обављања радног задатка.
- Трочлана комисија прати рад сваког ученика током реализације практичног рада.
- Најкасније у року од 24 сата по завршетку реализације практичног матурског рада сумирају се резултати тог дела испита и објављују, као незванични, на огласној табли школе. Потписани записници, са предвиђеном документацијом, прослеђују се председнику Испитног одбора.

АНЕКС 1. Стандард квалификације моделар одеће

1. **Назив квалификације:** Моделар одеће
2. **Сектор - подручје рада:** Текстилство и кожарство
3. **Ниво квалификације:** IV
4. **Сврха квалификације:** Израда шаблона и пробног одевног предмета.
5. **Начин стицања квалификације:**
Квалификација се стиче након успешно завршеног процеса средњег стручног образовања.
6. **Трајање:**
Програм средњег стручног образовања за стицање квалификације траје четири године.
7. **Начин провере:**
Достигнутост исхода програма средњег стручног образовања се проверава на матурском испиту који спроводи средња школа.
8. **Заснованост квалификације:**
Квалификација се заснива на опису рада, циљевима стручног образовања и исходима стручног образовања.

8.1. Опис рада

Дужности - стручне компетенције:

- Израда шаблона
- Израда пробног одевног предмета

Дужности - стручне компетенције	Задаци - јединице компетенција
Израда шаблона	- Тумачење скице одевног предмета - Одабирање текстилног материјала на основу скице или разговора са купцем - Утврђивање потребних мера за једну (основну) величину - Цртање основне конструкције одевног предмета - Моделовање шаблона за кројење (прилагођавање основне конструкције задатој скици) - Комплетирање шаблона за кројење (израђивање доадатних шаблона за кројење) - Израда кројне слике (цртање и формирање) - Израда шаблона за све потребне величине (умножавање)
Израда пробног одевног предмета	- Кројење текстилног материјала - Шивење пробног одевног предмета - Уочавање грешака на одевном предмету и исправљање шаблона

8.1.1. Екстремни услови под којима се обављају дужности: нема.

8.1.2. Изложеност ризицима при обављању дужности:

- ризик од механичких повреда.

8.2. Циљеви стручног образовања

- Циљ стручног образовања за квалификацију МОДЕЛАР ОДЕЋЕ је оспособљавање лица за израду шаблона и пробног одевног предмета.

Неопходност и сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развоја каријере, унапређивања запошљивости, усмерава да лица буду оспособљавана за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу.

8.3. Исходи стручног образовања

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања, лице ће бити у стању да:			
изради шаблон	- објасни значај конструкције и моделовања у производњи одеће - примени основну конструкцију различитих одевних предмета и модних детаља - објасни начине моделовања различитих одевних предмета и модних детаља - објасни комплетирање различитих одевних предмета и модних детаља - објасни начине градирања тј. израде већих и мањих величина	- тумачи задату скицу - прилагођава скицу одабраном материјалу - одређује мере (основне и помоћне) - дефинише опис конструкције за различите одевне предмете и модне детаље - црта основну конструкцију за различите одевне предмете и модне детаље - моделује различите одевне предмете и модне детаље у зависности од задате скице и облика тела за које се ради - комплетира шаблоне за кројење - формира кројну слику - израђује шаблоне за све потребне величине	- савесно, одговорно, уредно и прецизно обавља поверене послове; - ефикасно планира и организује време; - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и важећих стандарда у текстилству; - испољи позитиван однос према функционалности и техничкој исправности

		- обавља све фазе конструкционе припреме уз примену рачунара	опреме и уређаја које користи при обављању посла;
изради пробни одевни предмет	- наведе врсте текстилних влакана, њихова својства и примену - наведе врсте текстилних материјала, њихове основне карактеристике и начин употребе у изради одеће - објасни понашање текстилних материјала у току експлоатације - објасни начин одржавања текстилних материјала - разликује карактеристике занатске и индустријске производње одеће - наведе начин избора и припреме материјала за шивење - наведе врсте, карактеристике и начин примене различитих врста бодова и шавова - наведе врсте машинских игала и начин избора према врсти материјала и концу - објасни начин кројења текстилног материјала - објасни могућности класичне машине за шивење - наведе врсте и специфичности специјалних машина за шивење - објасни улогу пеглања, избор параметара пеглања у зависности од материјала и функцију уређаја за пеглање - објасни технолошке поступке добијања одевних предмета - наведе и објасни факторе који утичу на радну ефикасност	- тумачи задату скицу - прилагођава скицу одабраном материјалу - одређује мере (основне и помоћне) - дефинише опис конструкције за различите одевне предмете и модне детаље - црта основну конструкцију за различите одевне предмете и модне детаље - моделује различите одевне предмете и модне детаље у зависности од задате скице и облика тела за које се ради - комплетира шаблоне за кројење - формира кројну слику - израђује шаблоне за све потребне величине - обавља све фазе конструкционе припреме уз примену рачунара - врши избор конца за шивење и помоћних материјала (поставе, лепљивог платна, патент затварача, копче, дугмади, трака за паспулирање и др.) - припрема, поставља материјал за кројење и ручно кроји - шије прототип одевног предмета на обичној машини за шивење - користи специјалне машине за шивење - подешава параметре пеглања и пегла - контролише поједине фазе у току израде	- испољи љубазност, комуникативно ст, флексибилност у односу према сарадницима; - ради у тиму; - буде оријентисан ка клијенту; - решава проблеме и прилагоди се променама у раду; - испољи иницијативност и предузимљивост у раду; - испољи самокритичност и објективност при обављању посла; - испољи креативност и иновативност при обављању посла; - испољи позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима.

	- наведе услове који су потребни за ефикасно пословање - објасни основна правила организације рада предузећа и конкретних радних места - објасни основне принципе предузетништва - објасни значај контроле квалитета у току и на крају процеса производње.	одевног предмета - уочава грешке на готовом одевном предмету и коригује урађене шаблоне - примењује мере заштите на раду и околине. -	
--	---	--	--

АНЕКС 2. Збирка теоријских задатака

Драги ученици,

Пред вама је збирка задатака за завршно тестирање у оквиру матурског испита за образовни профил моделар одеће. Збирка је намењена вежбању и припремању за полагање испита за проверу стручно теоријских знања, и то из стручних предмета: технологија одеће, конструкција и моделовање одеће и текстилни материјали.

У збирци се налазе задаци који ће бити на тесту у потпуно истој или делимично измењеној форми.

Задаци у збирци распоређени су према областима, чији се исходи проверавају завршним тестом знања. У оквиру сваке области задаци су разврстани према облику задатка, а за сваки задатак је назначен максималан број бодова који доноси.

Тест који ћете решавати на матурском испиту садржи задатке свих нивоа сложености којима се испитује оствареност исхода образовања за образовни профил моделар одеће. На тесту нема негативних бодова. Задаци носе различити број бодова у зависности од тога колико информација се тражи и колико треба да будете мисаоно ангажовани када одговарате. Важно је да пажљиво одговарате на задатке, јер сваки тачан одговор носи од 0,5 до 1 бода, а свака грешка аутоматски 0 бодова за задатак у целости. Код рачунских задатака, ако их има, тачан одговор се признаје само уз приказан поступак решавања. Збирка задатака не садржи решења.

Збирку задатака су израдили тимови наставника из школа у Републици Србији у којима се реализује матурски испит школске 2018/2019. године за образовни профил моделар одеће у сарадњи са стручњацима Завода за унапређивање образовања и васпитања.

Желимо вам срећан и успешан рад!

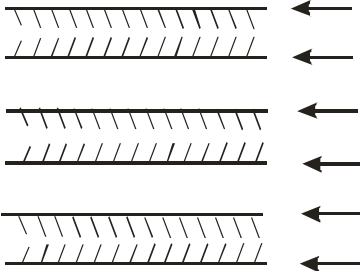
Аутори

ТЕХНОЛОГИЈА ОДЕЋЕ

У следећим задацима заокружити број испред траженог одговора

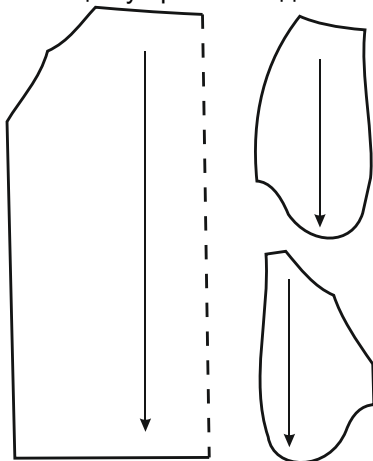
1.	Код израде хаљине користе се:	
	1. отворени шавови 2. затворени шавови 3. француски шавови	1
2.	Ознака код машинских игала Nm 110 или 1,10mm представља:	
	1. дужину игле, 2. дебљину игле. 3. закривљеност игле	1
3.	У производњи текстилне конфекције најчешће се примењује:	
	1. синтетички конац 2. свикени конац 3. памучни конац 4. ланени конац.	1
4.	Један од наведених аутомата има више глава(2, 4, 6, 8 и више):	
	1. аутомат за израду рупица, 2. аутомат за израду учвршћења, 3. аутомат за везење.	1
5.	Означавање кројних делова врши се у технолошком процесу:	
	1. кројења 2. шивења 3. пеглања и завршне дораде.	1
6.	Недостатак синтетичког конца је:	
	1. мала еластичност 2. мала јачина 3. слаба отпорност на дејство топлоте.	1
7.	У фази кројења код индустријског типа производње одеће, потребно је да се обележе сва кључна места при обележавању кројних делова засецима и рупицама:	
	1. понекад 2. увек 3. никада	1

8. Аутомат за израду учвршћења има: 1. једну иглу 2. две игле 3. три и више игала.	1
9. Аутомат за израду учвршћења ради: 1. цик – цак зрнастим убодом 2. двоструким зрнастим убодом 3. једноструким зрнастим убодом 4. двоструким ланчаним убодом.	1
10. Специјална машина за ушивање рукава има главу у облику: 1. блок кућишта 2. вертикалног стуба 3. кућиште са хоризонталним рукавцем.	1
11. Дати кројни делови одевног предмета припадају: 1. мушкој одећи 2. женској одећи 3. дечијој одећи.	1
12. Специјални уређај тзв. робот уређај уграђује се у: 1. специјалне шиваће машине 2. аутомате за израду рупица 3. аутомате за ушивање дугмади	1
13. За опшивање делова одевног предмета користе се: 1. специјалне машине са зрнастим бодом 2. специјалне машине са ланчаним бодом 3. специјалне машине са рубним бодом	1

14.	Међу понуђеним начинима полагања материјала издвојити онај који одговара слици: 1. наизменично полагање материјала за кројење 2. једносмерно полагање материјала за кројење 3. полагање у пару материјала за кројење		1
15.	Машине за полагање материјала могу бити различите по конструкцији и степену: 1. систематизације 2. аутоматизације 3. рационализације		1
16.	Означавање и нумерисање искројених делова олакшава спајање делова одевног предмета у поступку: 1. шивења 2. кројења 3. дораде		1
17.	Рупице са округлином израђују се обавезно на: 1. одевним предметима лаке конфекције (кошуље, хаљине) 2. одевним предметима тешке конфекције (капути, мантили) 3. одевним предметима од трикотаже (тренирке)		1
18.	Нашивање појаса на мушке слип гаћице ради се на машини са: 1. зрнастим бодом 2. ланчаним бодом 3. слепим бодом	1	

19.	Лепљиво платно се фиксира на: 1. лице основног материјала 2. наличје основног материјала 3. на поставу	1
20.	Температура пеглања одређује се у зависности од: 1. врсте одевног предмета 2. врсте апарата за пеглање 3. сировинског састава тканине	1
21.	Пеглање сашивених одевних предмета назива се: 1. међуфазно пеглање 2. почетно пеглање 3. завршно пеглање	1
22.	Контрола квалитета одевних предмета у току израде назива се. 1. почетна контрола 2. међуфазна контрола 3. финална контрола.	1
23.	Коси џеп на фармеркама спада у групу: 1. џепова у шаву 2. нашивених џепова 3. просечених џепова	1
24.	Грудни џеп на мушком сакоу спада у групу: 1. џепова у шаву 2. просечених џепова 3. нашивених џепова	1

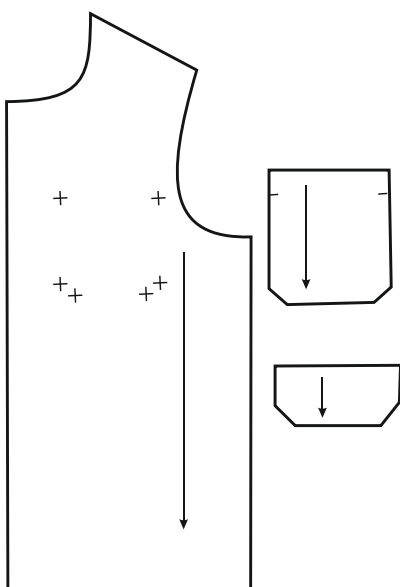
25. На слици су приказани делови који припадају:

1. Косом џепу
2. Џепу са два паспула
3. Нашивеном џепу

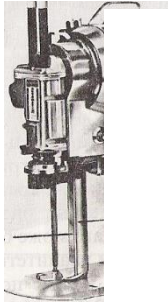
1

26. На слици су приказани делови који припадају:

1. Косом џепу
2. Нашивеном џепу
3. Нашивеном џепу са поклопцем

1

27.	Рамени шав на мајици од трикотаже ради се на: 1. обичној машини за шивење 2. машини за опшивање и састављање 3. машини за порубљивање	1
28.	Следећа слика представља: 1. Кружни нож за грубо кројење 2. Бансек за фино кројење 3. Машину са вертикалним ножем за грубо кројење	1
29.	Код технолошког поступка шивења мушких панталона прва операција је: 1. просецање отвора задњег џепа 2. обрада ивица предњих и задњих ногавица 3. састав панталона у задњем седишту 4. распеглавање шавова	2
30.	Аутомат за израду рупица има: 1. једну главу, 2. две главе, 3. три главе, 4. четири и више глава.	2
31.	Савремени аутомати за ушивање дугмади могу имати: 1. само једну главу 2. две, три или четири главе 3. осам и више глава.	2

32. Машинска игла Nm 75 има пречник тела игле: 1. 75cm 2. 0.75 mm 3. 0.75 m 4. 75 mm	2
33. Међу понуђеним тврдњама издвојити тачну: 1. Радни налог је основни и најзначајнији документ техничко-технолошке документације који прати процес израде одевног предмета од прве фазе производног процеса до завршне контроле и паковања. 2. Радни налог је основни и најзначајнији документ техничко-технолошке документације који садржи редни број операције, опис модела и врсте машина. 3. Радни налог је основни и најзначајнији документ техничко-технолошке документације који прати технолошки процес израде одевног предмета од конструкционе припреме до завршне фазе у шивари.	2

У следећим задацима заокружити бројеве испред тражених одговора

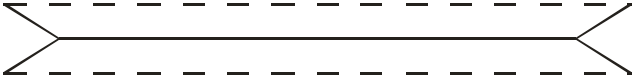
34. Материјали који се користе у изради одевних предмета тешке конфекције могу се поделити на:	
1. дневне материјале 2. основне материјале 3. синтетичке материјале 4. помоћне материјале 5. радне материјале	1
35. Према сезони одећа може бити:	
1. зимска 2. заштитна 3. вунена 4. летња 5. свилена 6. међусезонска (пролећна и јесења) одећа.	1,5
36. Модни детаљи су:	
1. џеп 2. кравата 3. ногавица 4. крагна (оковратник) 5. еполета 6. шал 7. капа 8. манжетна	1,5
37. У дугошавне шиваће аутомате спадају:	
1. аутомат за израду рупица 2. аутомат за вез 3. аутомат за израду учвршћења-ринглица 4. аутомат за нашивање дугмади 5. аутомат за израду паспулираних џепова.	2
38. Специјалне машине са зрнастим убодом су:	
1. двоигловке и вишеигловке 2. машине са цик-цак убодом 3. машине за опшивање рубова 4. машине за ушивање рукава	2
39. За фино кројење наслага материјала користе се следеће машине:	
1. машина са вертикалним ножем 2. машина са ножем у облику траке (бансек) 3. машина са округлим ножем 4. машина са вишеугаоним ножем 5. штанц – машина (машина са крутим ножем)	2

40. Карактеристике индустријске производње одеће су: 1. продуктивност рада је већа 2. велико време израде одевних предмета 3. техничка опремљеност ниска 4. мало време израде одевних предмета	2
41. Детаљи одевних предмета су: 1. џеп 2. рукав 3. ногавица 4. крагна (оковратник) 5. еполета 6. шал 7. капа 8. манжетна	2
42. Карактеристике зрнастих бодова су: 1. лако се парају 2. теже се парају 3. еластични су 4. чврсти су 5. троше мање конца 6. троше доста конца	3
43. Карактеристике занатске производње: 1. Велике могућности планирања 2. Ниска продуктивност 3. Мање време израде одевних предмета 4. Дуго време израде одевних предмета 5. Продуктивност рада је већа 6. Техничка опремљеност ниска	3
44. У визуелну методу контроле материјала спада: 1. Дужина и ширина метражне робе, 2. Водоодбојност, 3. Физичко оштећење материјала (рупе, итд), 4. Густина тканине по основи, 5. Равномерност обојења и мрља на материјалу, 6. Отпорност на хабање.	3
45. Квалитетан машински шав поседује следеће особине: 1. лабавост 2. издржљивост 3. јачина 4. прозрачност 5. набораност 6. сигурност	3

46. У краткошавне шиваће аутомате спадају:	3
1. аутомат за зраду рупица 2. аутомат за вез 3. аутомат за израду учвршћења-ринглица 4. аутомат за нашивање џепова 5. аутомат за нашивање дугмади 6. аутомат за израду паспулираних џепова.	
47. При уклапању кројних делова у кројну слику треба водити рачуна о:	3
1. утрошку материјала 2. смеру низа петљи код плетенине 3. смеру потке код тканине 4. дебљини материјала 5. лицу и наличју материјала 6. смеру основе код тканине	
48. Елементи доњег транспорта су:	3
1. убодна плоча, 2. иглењача, 3. зупци, 4. ножна педала 5. држач конца 6. регулатор дужине убода.	
49. За грубо кројење наслагe материјала користе се:	3
1. машина са вертикалним ножем, 2. машина са ножем у облику траке (бансек), 3. машина са вишеугаоним ножем, 4. штанц машина, 5. ручне маказе, 6. машина са округлим ножем.	
50. Опреациони лист садржи:	3
1. степен отерећења радног места, 2. назив операције рад, 3. ознака радног места, 4. број радника, 5. средство рада, 6. време израде.	

Допунити следеће реченице и табеле

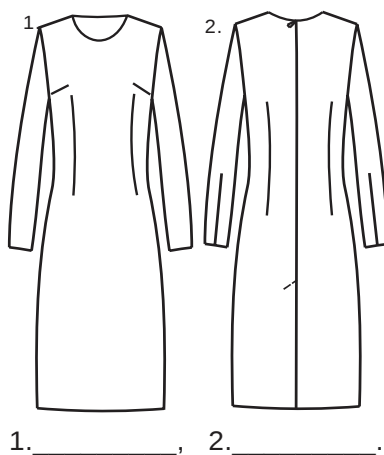
51. Код пеглања одевних предмета за међуфазно и завршно пеглање користе се следећи уређаји и машине за пеглање:	1
1. пресе за пеглање, 2. агрегати за пеглање, 3. _____.	

52.	Џеп на мушкој кошуњи се по правилу израђује на _____ предњем делу и најчешће је по типу _____ ѓеп.	1
53.	Скуп свих кројних делова кроја за одевни предмет који су рационално уцртани (уклопљени) на одређеној површини називамо _____ .	1
54.	Рубље и спортска одећа израђују се најчешће од _____ материјала.	1
55.	Распеглавање ушитака ради се на _____ тканине.	1
56.	На слици је приказано _____ паспулираног ѓепа. 	1
57.	Приликом нашивања рукава на рукавски изрез, потребно је водити рачуна о поклапању _____ на рукаву и рукавском изрезу.	1
58.	Кретање производа од једног до другог радног места унутар производне јединице представља _____ транспорт.	1
59.	Лепљиво платно се код манжетни из два дела ставља на _____ манжетну представља _____ транспорт.	1
60.	Технолошки процес производње одеће обухвата кројење, _____ и _____, као и завршну обраду одеће.	1
61.	Опшивањем рубова искројених делова спречава се _____ материјала.	1
62.	Код индустријске производње одеће израда рупица врши се на _____ за израду рупица.	1
63.	За лакше обликовање вунених тканина приликом пеглања обавезно се врши _____ материјала.	1
64.	Поруб на дужини хаљине израђује се на специјалним машинама са _____ бодом.	1

65.	Код одевних предмета који су изложени честом прању користе се _____ шавови.	1
66.	На слици је приказан задњи део панталона. Стрелицом означити смер шивења ушитка. 	1
67.	Процес који је део производног процеса и представља различите поступке прераде основних и помоћних материјала у готове одевне предмете назива се _____.	1
68.	Машина која служи за шивење танких текстилних материјала, има једну иглу и два конца и то горњи-иглени и доњи-конац хватача, а ради стандарне операције шивења равним зрнастим убодом назива се _____.	1
69.	Машина за фино кројење помоћу специјално обликованог ножа-калупа назива се _____ машина.	1
70.	Машина за фино кројење са бескрајним ножем у облику траке назива се _____.	1
71.	Машине које су уско специјализоване за израду појединих операција шивења називају се _____.	1

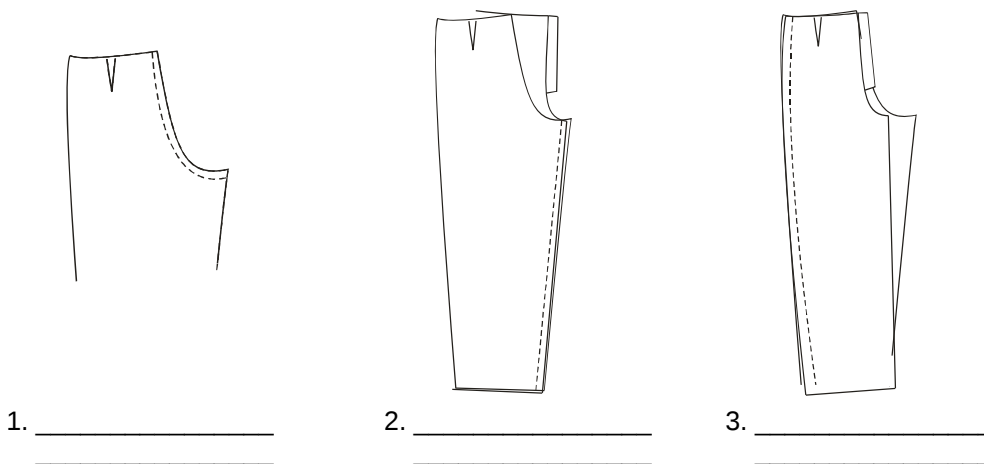
72.	У зависности од тога како се загревају пегле могу бити: 1. парне 2. електропарне 3. _____.	1
73.	Код пеглања одевних предмета за међуфазно и завршно пеглање користе се следећи уређаји и машине за пеглање: 1. пресе за пеглање, 2. агрегати за пеглање, 3. _____.	1
74.	Поступак обликовања тканих и плетених текстилних материјала под дејством топлоте,паре и притиска назива се -----одеће.	1
75.	Конац који се добија тако да се после првог кончања више нити конца поново конча назива се -----.	1
76.	Шав који је веома кратак и густ, израђен зрнастим убодом а стандардизован је на 14, 21, или 42 убода назива се _____ или ринглица.	1
77.	Техничка припрема производње се састоји од: 1. пројектантско-конструкционе припреме 2. оперативне припреме и 3. _____.	1
78.	Документ у коме су набројане све операције рада за једну фазу технолошког процеса производње одеће назива се _____.	1
79.	Финална контрола се састоји из _____ и _____ контроле.	1
80.	Распеглавање шавова између појединих операција шивења спада у _____ пеглање.	1

81. На линијама испод слике написати који је предњи а који леђни део хаљине.

1

- 82.

1,5

На линијама испод слике написати називе шавова.

83. Залагање радника мерено у процентима износи од 70% до 130%. На линији поред износа залагања написати о ком типу (по величини) залагања радника је реч.

1. од 70% до 95% _____
2. 100% _____
3. од 105% до 130% _____

1,5

84. Квалитет пеглања зависи од правилно одабраних параметара пеглања. Допунити параметре који су изостављени.

1. Температура _____
2. _____
3. Влажност _____
4. _____

2

85. Пеглање у току израде одевног предмета назива се _____,
а на крају израде _____.

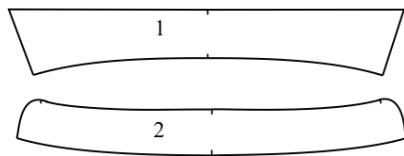
2

86. Завршна дорада се састоји из:

2

1. Пеглања,
2. Прегледа,
3. _____ ,
4. Етикетирања и
5. _____ .

87. Са леве стране дата је слика дела одевног предмета.
На линије са десне стране уписати називе делова:

1. _____
2. _____

88. У данашњим условима могу се уочити два типа производње одеће:

1. _____
2. _____.

89. Процес пеглања има велики значај за _____ и _____ одевног предмета.

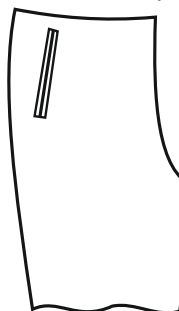
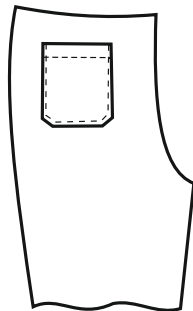
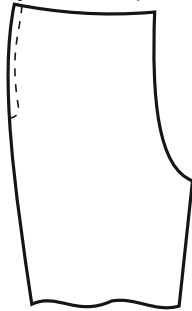
2

2

2

У следећим задацима уредите и повезати појмове према захтеву

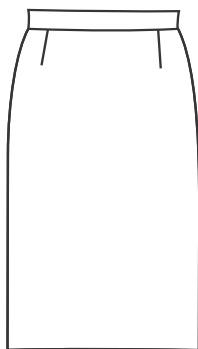
90. На левој страни дате су слике различитих џепова на панталонама, а са десне називи појединих врста џепова. Написати испод слике број испред назива одговарајућег џепа

1. паспулирани џеп
2. џеп у шаву
3. нашивени џеп

1,5

91. На основу дате скице сукње хронолошки поређати операције израде:

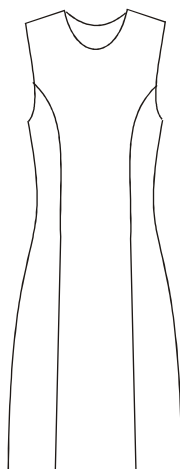
_____ распеглавање шавова,

_____ израда ушитака,

_____ састав предњег и задњег дела сукње

1,5

92. На основу дате скице хаљине, поређати фазе спајања предњег дела хронолошким редом (од 1 до 3)

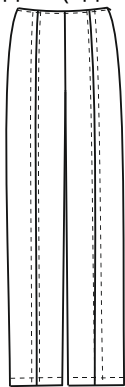
_____ састављање предњег средњег дела са предњим бочним деловима

_____ опшивање ивица свих предњих делова

_____ распеглавање формираних шавова

1,5

93. На основу дате слике панталона, поређати операције спајања предњег дела хронолошким редом (од 1 до 3) .

распеглавање шава

израда украсних штепова (наштепавање)

састаљање левог и десног предњег дела

1,5

94. Поређати хронолошким редом фазе израде манжетне за мушку кошуљу.

обележавање места за рупице

наштепавање манжетне

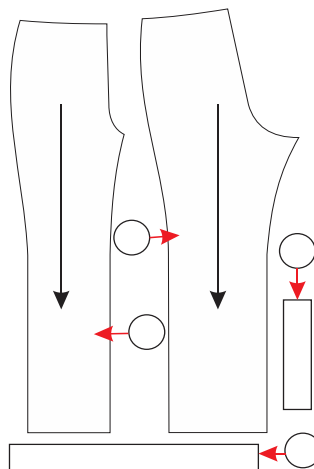
састављање манжетне

опсецање и окретање манжетне

2

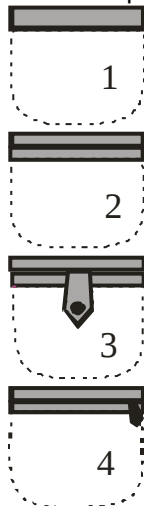
95. Дати су називи кројних делова тренерке. У кружиће уписати одговарајући број из легенде.

1. рендер за појас,
2. задњи део,
3. предњи део,
4. рендер за ногу.

2

96. Са леве стране дате су слике различитих врста просечених џепова, а са десне стране називи џепова. Поред сваког назива џепа уписати број са слике, који означава ту врсту џепа.

_____ џеп са два паспула и патент затварачем

_____ џеп са два паспула

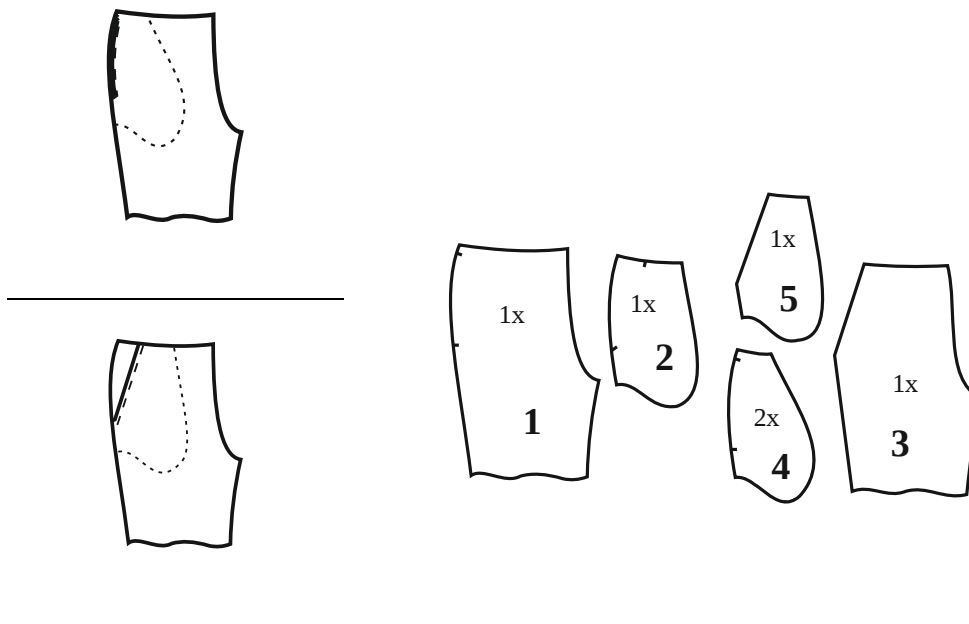
_____ џеп са једним паспулом

_____ џеп са два паспула и дугметом

2

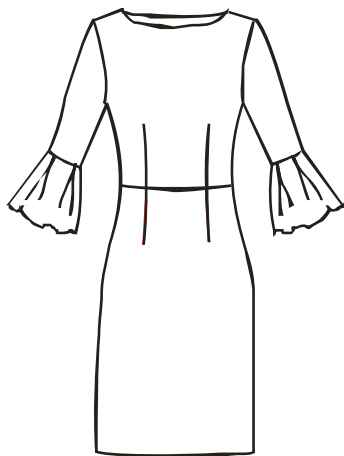
97.	Са леве стране су дате врсте кројења, а са десне уређаји са наменом. На линији испред уређаја са наменом уписати број врсте кројења који одговара уређају.		
	1. Грубо кројење	_____ Тракасти нож	2
		_____ Електричне маказе	
	2. Fino кројење	_____ Штанц маш на	
		_____ Машина са вертикалним ножем	
98.	Са леве стране су дате врсте рупица, а са десне одевни предмети. На линији испред назива одевног предмета уписати број рупице која одговара том одевном предмету.		
	1. Равне рупице са једноструким ланчаним бодом	_____ Кошуља	2
	2. Равне рупице са зрнасти бодом	_____ Џемпер	
		_____ Сукња	
		_____ Дукс	
99.	На левој страни наведена је подела одеће према намени, а на десној су дате врсте одевних предмета. Испред назива одевног предмета уписати број који одговара његовој намени.		
	1. Радна	_____ Тренерка	2,5
	2. Свечана	_____ Венчаница	
	3. Спортска	_____ Одело за ватрогасце	
	4. Специјална	_____ Одело за рониоце	
	5. Заштитна	_____ Медицинска униформа	

100. Са леве стране приказане су врсте џепова у шаву, а са десне стране делови који улазе у састав различитих врста џепова. На линији испод сваке врсте џепа уписати бројеве делова који улазе у састав тог џепа.

2,5

101. На основу дате скице хаљине, поређати операције спајања предњег дела хронолошким редом (од 1 до 4)

- _____ распеглавање шавва састава
- _____ израда ушитака на предњем горњем и предњем доњем делу
- _____ састављање предњег горњег и предњег доњег дела
- _____ пеглање ушитака

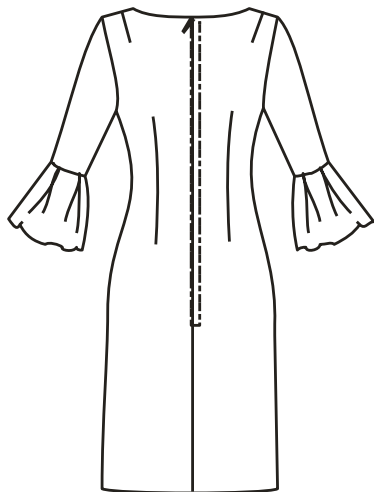
2.5

102. Поређати хронолошким редом (1- 4) фазе састављања женске сукње.

- _____ Израда бочног шава
- _____ Ушивање и затварање појаса
- _____ Пеглање бочног шава
- _____ Пеглање појаса

2,5

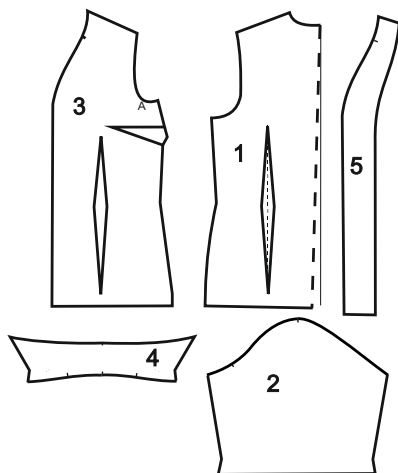
103. На основу дате слике женске хаљине , поређати операције израде задњег дела хронолошким редом (од 1 до 4)

- _____ ушивање патент затварача
- _____ израда ушитака на задњим деловима
- _____ распеглавање шава састава задњих делова
- _____ састављање задњих делова до цвика за патент затварач

2,5

104. На десној страни су дати називи појединих делова женске блузе, а са леве стране слике делова женске блузе. Испред сваког назива дела уписати број дела са слике који њему одговара.

рукав

предњи део

крагна

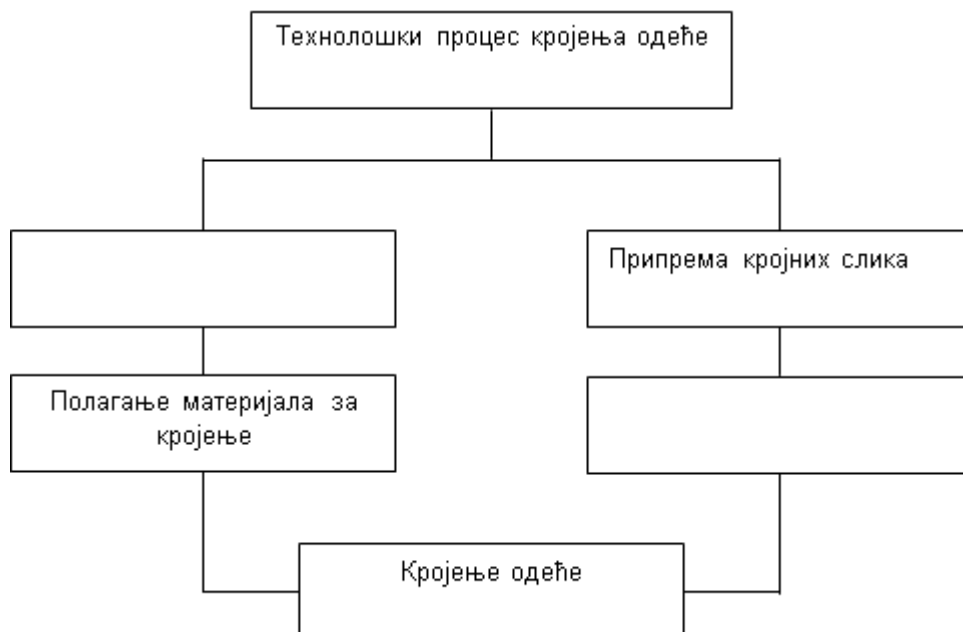
опшивак предњег дела

задњи део

2,5

105. Приказана је шема технолошког процеса кројења одеће којој недостају поједине фазе, а изнад ње су дати називи фаза. Допунити шему технолошког процеса, уписивањем броја фазе која недостаје.

1. означавање искројених делова
2. припрема материјала за кројење
3. нумерисање искројених делова
4. наношење кројне слике на наслапу за кројење

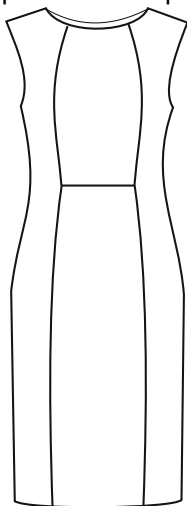
3

106. Са леве стране се налазе критеријуми поделе машина, а са десне поједине врсте машине. На линији поред врсте машине уписати број критеријума на основу кога машина припада одговарајућој групи:

1. брзина шивења	_____	обична шива а м шина
2. врста убода	_____	машина за шивење коже и крзна
3. врста материјала	_____	машина са две игле
4. број игала	_____	шиваћа машина за домаћинство
5. намена	_____	брзошиваће машине
6. конструкција и степен аутоматизације	_____	машине са ланчаним убодом

3

107. На основу дате слике женске хаљине , поређати операције израде предњег дела хронолошким редом (од 1 до 5)

_____	распеглавање шава састава предњег средњег горњег и предњег средњег доњег дела
_____	састав предње средњег и бочних делова
_____	састав предњег средњег горњег и предњег средњег доњег дела
_____	опшивање ивица предњих делова хаљине
_____	распеглавање шавова састава предњег средњег и бочних делова

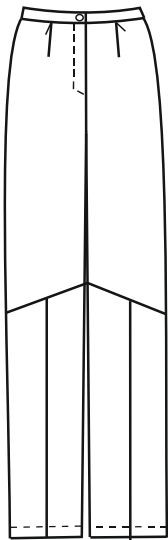
3

108. Поређати хронолошким редом фазе израде крагне за мушку кошуљу .

_____	Ушивање пластичног појачања на доњи део крагне
_____	Наште вање крагне
_____	Опсецање и окретање крагне
_____	Фиксирање лепљиве међупоставе за горњи део крагне
_____	Састављање горњег и доњег дела крагне

3

109. На основу дате слике женских панталона, поређати операције израде предњег дела женских панталона хронолошким редом (од 1 до 5)

- _____ састављање горњег и доњег предњег дела
- _____ опшивање ивица на горњем и левом и десном доњем делу панталона
- _____ распеглавање шава састава левог и десног доњег дела
- _____ распеглавање шава састава горњег и доњег предњег дела
- _____ састав левог и десног доњег дела

3

110. Са десне стране дате су врсте машинских бодова, а са леве њихове карактеристике. На линији поред врсте машинског убода упиши број њему одговарајуће карактеристике.

1. велика еластичност

2. теже се парају

зрнасти машински бодови

3. троше више конца

4. нееластичност

5. троше мање конца

ланчани машински бодови

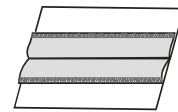
6. лако се парају

3

111. На сликама са десне стране приказани су различити шавови, а са леве стране су дати називи појединих шавова. Испред сваког назива уписати број одговарајућег шав са слике.

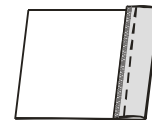
_____ порубни шав

1

_____ двоструко затворени шав

2

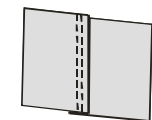
_____ двоструко наشتهпани шав

3

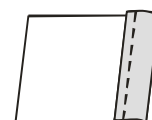
_____ отворени порубни шав

4

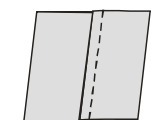
_____ распеглани отворени шав

5

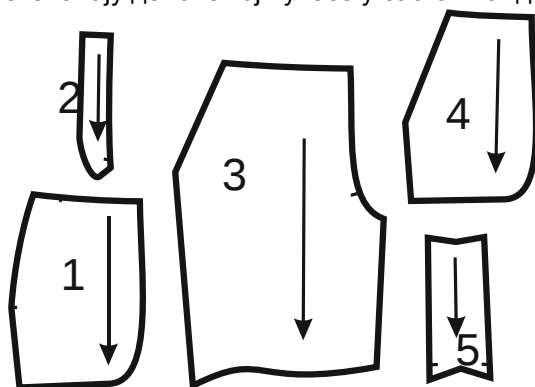
_____ отворени наشتهпани шав

6

3

112. Са леве стране приказани су делови мушких панталона, а са десне стране називи детаља мушких панталона. Поред сваког назива детаља уписати бројеве са слике, који означавају делове који улазе у састав тог детаља..

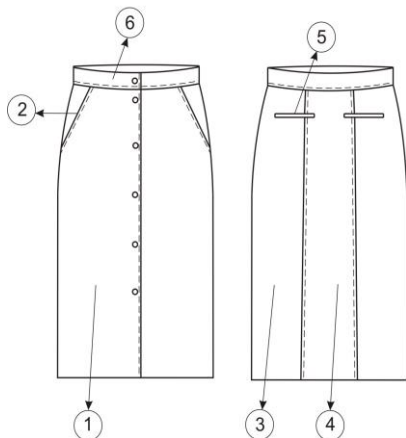

_____ џеп у шаву

отвор са патент
затварачем

3

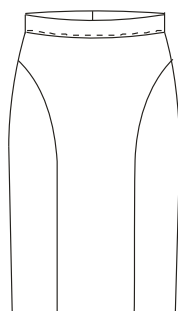
113. На слици је приказана сукња, чији су делови означени бројевима. Поред слике су наведени називи делова. На линији поред сваког назива уписати одговарајући број са слике.

- _____ Џеп са једим паспулом
- _____ Задњи бочни део
- _____ Појас
- _____ Предњи део
- _____ Задњи средњи део
- _____ Коси џеп

3

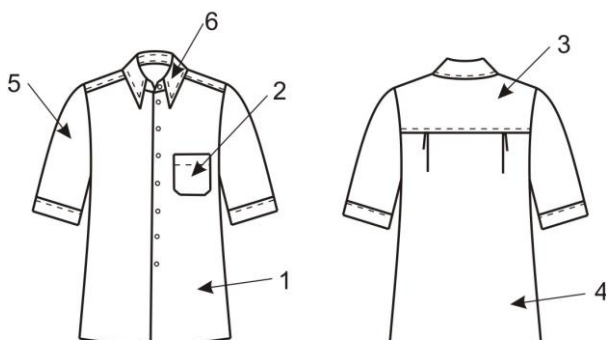
114. На основу дате слике сукње, поређати фазе спајања предњег дела хронолошким редом (од 1 до 3)

- _____ Распеглавање формираних шавова
- _____ Састављање шавова између предњег средњег дела и предњих бочни делова
- _____ Опшивање ивица шавова на предњем средњем делу и бочни деловима

3

115. На слици је приказана мушка кошуља, чији су делови означени бројевима. Поред слике су наведени називи делова. На линији поред сваког назива уписати одговарајући број са слике.

- _____ Наштепани џеп
- _____ Рукав
- _____ Сатла
- _____ Предњи део
- _____ Задњи доњи део
- _____ Крагна

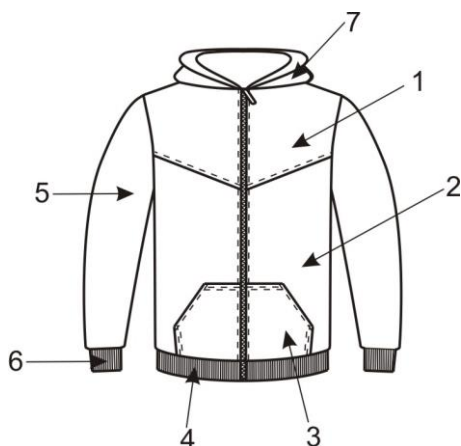
3

116. На левој страни налазе се начини постављања кројних делова, а на десној врсте материјала. На линији испред врсте материјала уписати број њој одговарајућег начина постављања.

1. Обавезан исти смер основе кројних делова	_____ кепер
	_____ с мот
	_____ платно
	_____ тексас
2. Нема обавезног смера основе кројних делова	_____ плиш
	_____ атлас

3

117. На слици је приказана дукс, чији су делови означени бројевима. Поред слике су наведени називи делова. На линији поред сваког назива уписати одговарајући број са слике.

_____	Наштепани џеп
_____	Капуљача
_____	Предњи горњи део
_____	Лајсна на дужини рукава
_____	Предњи доњи део
_____	Лајсна на дужини
_____	Рукав

3,5

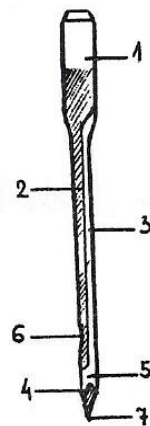
118. На основу дате слике женске блузе, поређати операције израде задњег дела женске блузе хронолошким редом (од 1 до 6)

_____	састав левог и десног доњег дела
_____	израда украсног штепа (наштепавање) горњег и доњег дела
_____	распеглавање шава левог и десног доњег дела
_____	опшивање ивица горњег и левог и десног доњег дела
_____	напеглавање шава горњег и доњег дела
_____	састав горњег и доњег задњег дела блузе

3,5

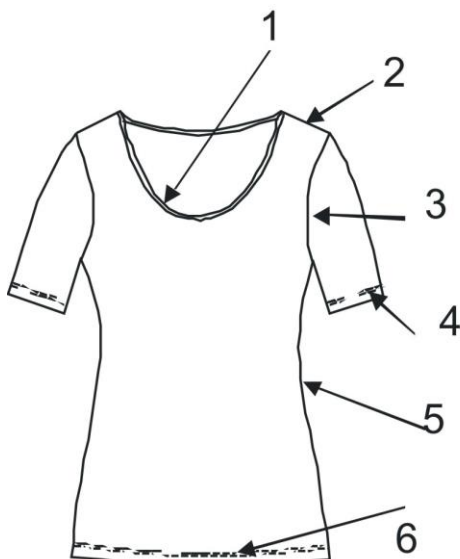
119. На линије испред назива делова игле уписати бројеве делова игле са слике.

_____ тело игле
 _____ ушица игле
 _____ врх игле
 _____ усек игле
 _____ глава игле
 _____ дужи жљеб
 _____ краћи жљеб

3,5

120. Са леве стране приказана је скица женске мајице са означеним шавовима, а са десне стране називи машина на којима могу да се раде поједини шавови. Поред сваког назива машине уписати број са слике, који означава шав који се ради на тој машини.

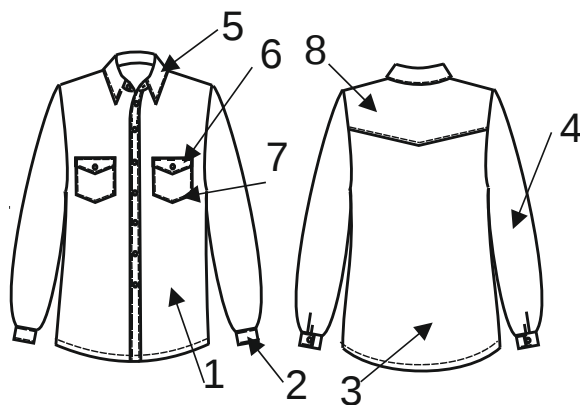
машина са апаратом
за паспулирање

двоигловка са
ланчаним бодом
(ибердек)

машина за опшивање
и спајање (ендларица)

3,5

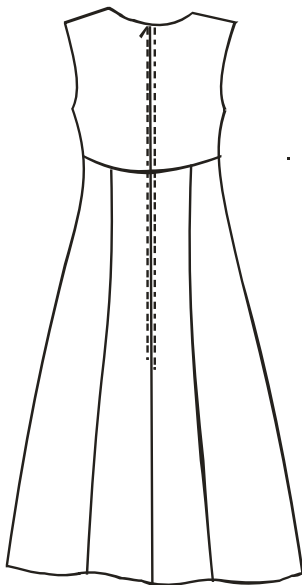
121. На слици са леве стране приказана је мушка кошуља, чији су делови означени бројевима. Са десне стране дати су називи делова. На линији поред сваког назива уписати одговарајући број са слике.

- _____ задњи део
 _____ предњи део
 _____ рукав
 _____ крагна
 _____ пок опац а џеп
 _____ рамењача (сатла)
 _____ манжетна
 _____ џеп

4

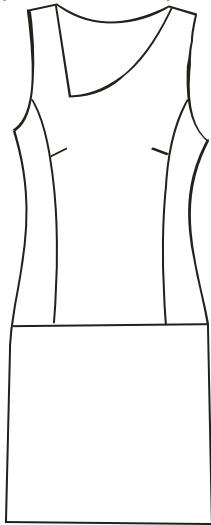
122. На основу дате слике женске хаљине, поређати операције израде задњег дела хронолошким редом (од 1 до 7)

- _____ састављање горњих и доњих делова
 _____ распеглавање шава састава задњих делова
 _____ састављање редњих бочних делова
 _____ распеглавање шавова састава горњих и доњих делова
 _____ ушивање патент затварача
 _____ распеглавање шавова састава средњих и бочних делова
 _____ састављање левог и десног дела до цвика за патент затварач

4

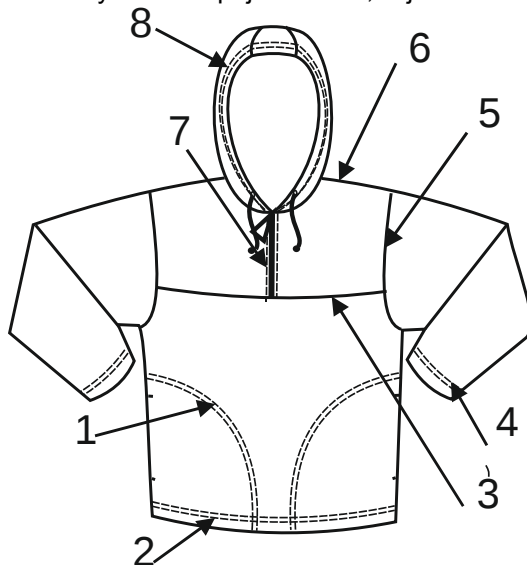
123. На основу дате скице хаљине, поређати операције спајања предњег дела хронолошким редом (од 1 до 7)

- _____ израда ушитака
- _____ састављање горњег и доњег дела
- _____ опшивање ивица делова
- _____ распеглавање шавова средњег и бочних делова
- _____ распеглавање шавова горњег и доњег дел
- _____ пеглање ушитака
- _____ састављање средњег и бочних делова

4

124. Са леве стране приказана је скица дуксерице са означеним шавовима, а са десне стране називи машина на којима могу да се раде поједини шавови. Поред сваког назива машине уписати број са слике, који означава шав који се ради на тој машини.

- _____ машина за опшивање и спајање (ендларица)
- _____ штеп машина
- _____ двоигловка са ланчаним бодом (ибердек)

4,5

КОНСТРУКЦИЈА И МОДЕЛОВАЊЕ ОДЕЋЕ

У следећим задацима заокружити број испред траженог одговора

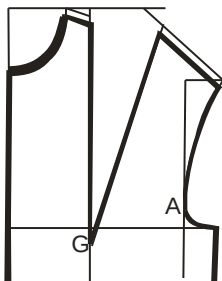
125. Пребацивање ушитака са једног места на друго, врши се у поступку:

1. кориговања
2. комплетирање
3. прецртавања
4. моделовања

1

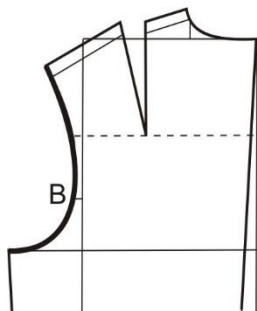
126. На слици је означена одређена линија, а испод ње су дати називи неких линија. Заокружити одговор који потврђује означену линију.

1. обим рукавског изреза предњег дела
2. висина рамена леђног дела
3. обим вратног изреза предњег дела

1

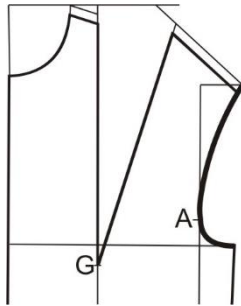
127. На слици је означена одређена линија, а испод ње су дати називи неких линија. Заокружити одговор који потврђује означену линију.

1. Обим вратног изреза леђног дела
2. Обим рукавског изреза задњег дела
3. Обим рукавског изреза предњег дела

1

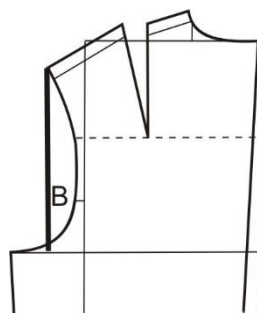
128. На слици је означена одређена линија, а испод ње су дати називи неких линија. Заокружити одговор који потврђује означену линију.

1. Обим вратног изреза леђног дела
2. Обим рукавског изреза предњег дела
3. Обим рукавског изреза леђног дела

1

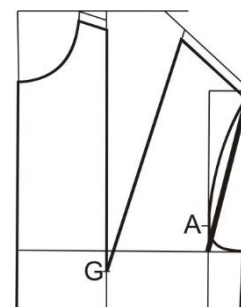
129. На слици је означена одређена линија, а испод ње су дати називи неких линија. Заокружити одговор који потврђује означену линију.

1. Обим вратног изреза леђног дела
2. Висина рамена леђног дела
3. Обим рукавског изреза леђног дела

1

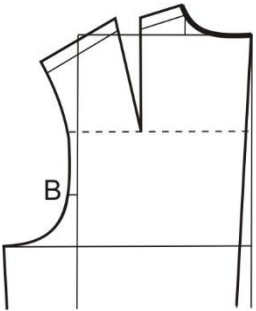
130. На слици је означена одређена линија, а испод ње су дати називи неких линија. Заокружити одговор који потврђује означену линију.

1. Висина рамена леђног дела
2. Висина рамена предњег дела
3. Обим рукавског изреза леђног дела

1

131.	Помоћне мере се добијају: 1. заједно са скицом 2. израчунавањем 3. са текстилним материјалом	1
132.	Испрекидана линија се користи за означавање: 1. дијагонале круга 2. осе симетрије 3. ивица предмета које су заклоњене 4. осенчених делова	1
133.	Сваки мањи формат папира добија се половљењем: 1. дуже странице 2. дијагонале 3. краће странице	1
134.	Предмет нацртан на цртежу у размери 1:5 је: 1. једнак природној величини 2. мањи од природне величине 3. већи од природне величине	1
135.	Предмет нацртан на цртежу у размери 2:1 је: 1. једнак природној величини 2. мањи од природне величине 3. већи од природне величине	1
136.	Поступак прилагођавања основне конструкције задатом моделу назива се: 1. умножавање (градирање) 2. комплетирање 3. моделовање	1
137.	Израда свих мањих и свих већих величина од основне, зове се: 1. основна конструкција 2. умножавање (градирање) 3. моделовање	1
138.	Основне мере представљају: 1. мере текстилног материјала 2. мере одевног предмета 3. мере тела	1
139.	Пре почетка уклапања кројне слике позната је: 1. ширина и врста материјала 2. врста и дужина материјала 3. ширина и дужина материјала	1
140.	У поступку комплетирања за шавове се додаје: 1. 1 cm 2. 3 cm 3. 4 cm	1

141. У поступку комплетирања за поруб се додаје: 1. 2-3cm 2. 5-10cm 3. 3-5cm	1
142. На слици је означена одређена линија, а испод ње су дати називи неких линија. Заокружити одговор који потврђује означену линију. 1. Обим вратног изреза леђног дела 2. Обим рукавског изреза предњег дела 3. Обим рукавског изреза предњег дела	1
143. Постава за јакну је у односу на основни материјал: 1. краћа и ужа 2. дужа и шири 3. краћа и шири 4. дужа и ужа 5. једнака	1
144. Предмет нацртан на техничком цртежу у размери 1:1 је: 1. Мањи од природне величине 2. Већи од природне величине 3. Једнак природној величини	1
145. Предмет нацртан на техничком цртежу у размери 1:7 је: 1. Једнак природној величини 2. Већи од природне величине 3. Мањи од природне величине	1
146. Размера за увећање је: 1. 1:40 2. 25:1 3. 1:1	1
147. Размера за умањење је: 1. 15:1 2. 1:40 3. 8:1	1

148. Линија на техничком цртежу, користи се за означавање: 1. Дијагонале круга 2. Осе симетрије 3. Ивица предмета које су заклоњене 4. Осенчених делова	1
149. Линија на цртежу, користи се за означавање: 1. Дијагонале круга 2. Осе симетрије 3. Помоћне линије 4. Контурне линије	1
150. Линија на цртежу, користи се за означавање: 1. Котне линије 2. Осе симетрије 3. Помоћне линије 4. Контурне линије	1
151. Дужина главе је према висини тела одраслог човека, у односу: 1. 1 : 9 2. 1 : 7 3. 1 : 8	1
152. Дужина сукња од 3/8 телесне висине је : 1. мини дужина 2. класична дужина 3. макси дужина	1
153. Дужина панталона од 4/8 телесне висине је : 1. класична дужина 2. кратке панталоне 3. панталоне до пола листа	1

154. Линија на цртежу, користи се за означавање:

1. Котне линије
2. Осне линије
3. Помоћне линије
4. Контурне линије

1

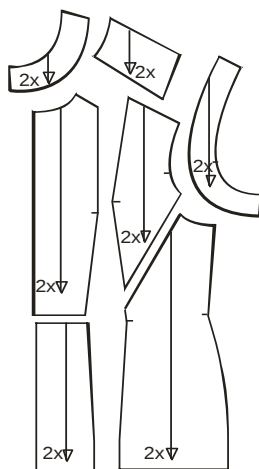
155. На слици је приказано:

1. Моделовање кроја
2. Комплетирање кројних делова
3. Основна конструкција кроја

2

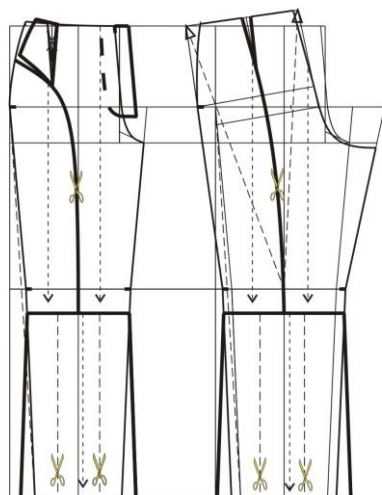
156. На слици је приказано:

1. Моделовање кроја
2. Комплетирање кројних делова
3. Основна конструкција кроја

2

157. На слици је приказано:

1. Моделовање кроја
2. Комплетирање кројних делова
3. Основна конструкција кроја

2

158. Поступак прилагођавања основне конструкције задатом моделу назива се:

1. Комплетирање
2. Моделовање
3. Умножавање (градирање)
4. Основна конструкција кроја

2

159. Карактеристике кројне слике су:

1. Кројна слика се може правити само за један модел, једне величине, од два материјала
2. На једну кројну слику може се ставити и више модела и више величина од различитих материјала
3. На једну кројну слику може се ставити један модел, више величина, од два материјала
4. На једну кројну слику може се ставити и више модела и више величина од истог материјала

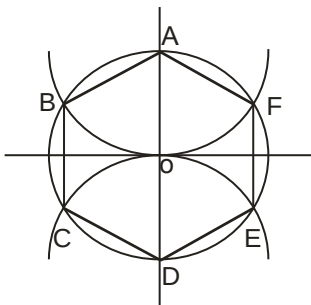
2

У следећим задацима заокружити бројеве испред тражених одговора

160. Помоћне мере потребне за конструкцију женске блузе су:	1,5
1. дужина корака 2. дубина седишта 3. ширина вратног изреза 4. дужина бокова 5. обим ногавице 6. предња висина	
161. При конструкцији одеће развијеност стаса условљава ширинске мере:	1,5
1. Дужину леђа, 2. Обим струка, 3. Обим груди, 4. Ширину леђа, 5. Дужину до бока.	
162. Главне телесне мере потребне за конструкцију женске сукње су:	1,5
1. висина тела 2. обим груди 3. обим струка 4. обим бокова (кукова) 5. обим врата 6. дужина леђа	
163. Мере потребне за конструкцију мантила су:	2
1. ШЛ 2. ДС 3. ОНК 4. ОРИ 5. ВК 6. ОГ 7. ДК 8. ПШ	

164.	На сваком шаблону потребно је обележити:	
	1. име и презиме аутора 2. смер основе 3. врсту материјала 4. важна места (цвикове) 5. колико се таквих делова кроји 6. чиме се кроји 7. назив дела 8. месец и година	2
165.	Пре почетка конструкције неког одевног предмета потребно је знати:	
	1. скицу модела 2. количину материјала 3. мере тела 4. број комада одевних предмета	2
166.	Фазе рада моделара су:	
	1. Избор материјала 2. Моделовање кроја 3. Нумерисање искројених делова 4. Умножавање кројних делова 5. Наношење кројне слике у кројну наслагу	2
167.	Мере потребне за конструкцију женских панталона су:	
	1. дужина панталона 2. дубина седишта 3. дубина рукавског изреза 4. дужина корака 5. ширина вратног изреза 6. обим ногавице 7. дужина леђа 8. ширина леђа	2
168.	Фазе рада у пројектантско-конструкционој припреми су:	
	1. Израда колекције 2. Полагање материјала 3. Умножавање кројних делова 4. Наношење кројне слике у кројну наслагу 5. Моделовање кроја 6. Нумерисање искројених делова	3
169.	Фазе рада у пројектантско-конструкционој припреми су:	
	1. Конструкција основног кроја 2. Полагање материјала 3. Креирање модела 4. Наношење кројне слике у кројну наслагу 5. Нумерисање искројених делова 6. Кројна слика	3

Допунити следеће реченице и табеле

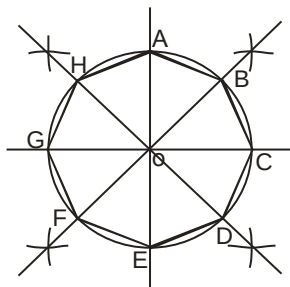
170. Захваљујући _____ тела конструктор конструише само један рукав.	1
171. Мере које су потребне за конструкцију одеће деле се на _____ и _____.	1
172. Прва осмина тела је од _____ до _____.	1
173. По пропорционалној подели тела, растојање од браде до грудне брадавице (код мушкараца) или испод пазуха (код жена) је _____ осмина тела.	1
174. По пропорционалној подели тела, код жена, трећа осмина тела је од _____ до _____.	1
175. По пропорционалној подели тела, четврта осмина тела је од _____ до _____.	1
176. По пропорционалној подели тела, пета осмина тела је од _____ до _____.	1
177. По пропорционалној подели тела, код жена, од бутине до испод колена је _____ осмина висине тела.	1
178. По пропорционалној подели тела, код жена, од листа на нози до стопала је _____ осмина висине тела .	1
179. Улога ушитка на женској сукњи је да смањи разлику између обима _____ и обима _____.	1
180. На слици је конструкција правилног полигона. На линији испод слике написати назив конструисаног полигона _____	1

181. На слици је конструкција правилног полигона.
На линији испод слике написати назив конструисаног полигона

1

182. На слици је конструкција правилног полигона.
На линији испод слике написати назив конструисаног полигона.

1

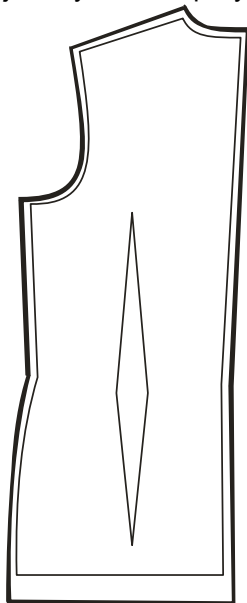
183. Кројна слика је скуп свих делова одевног предмета, уцртаних на папиру одређене ширине, при чему се води рачуна да ти делови буду

_____ и да отпад између делова буде

_____.

2

184. Дате су две слике. Поред броја слике која представља комплетирање задњег дела јакне уписати врсту материјала код кога се комплетирање врши на приказани начин ..

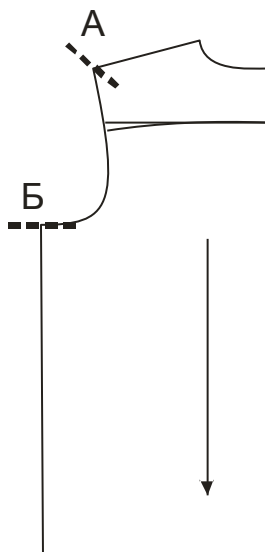
1. _____

2. _____

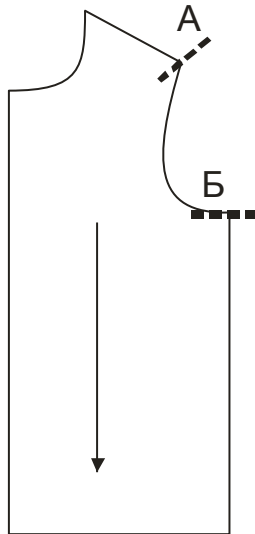
2

185. На слици је приказан задњи део мушке кошуље, где су испрекиданим линијама назначени правци померања неких тачака приликом умножавања кошуље. Означити стрелицом смер померања тачке А и тачке Б приликом израде мање величине.

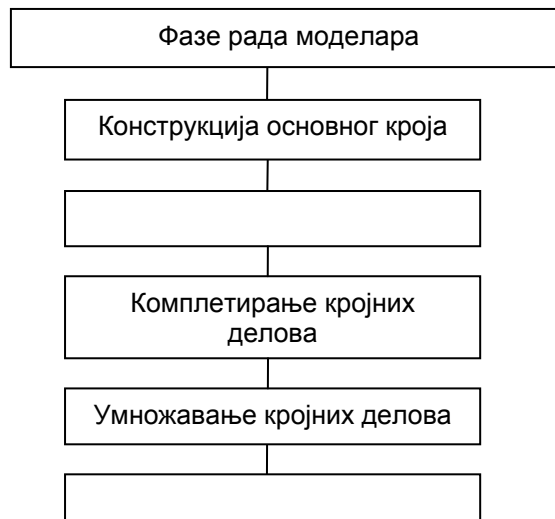
2

186. На слици је приказан предњи део мушке кошуље, где су испрекиданим линијама назначени правци померања неких тачака приликом умножавања кошуље. Означити стрелицом смер померања тачке А и тачке Б приликом израде мање величине.

2

187. Приказана је шема фазе рада моделара којој недостају поједине фазе а изнад ње су дати називи фаза.
Допунити шему рада моделара, уписивањем броја фазе рада која недостаје.
1. Избор материјала
 2. Моделовање кроја.
 3. Нумерисање искројених делова
 4. Кројна слика кројне

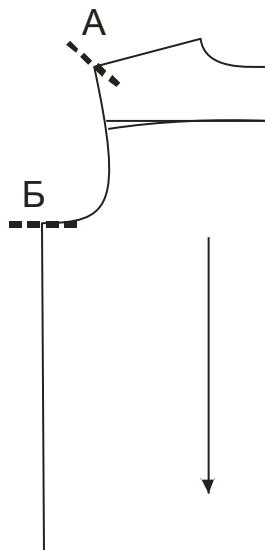

2

188. Захваљујући симетричности тела моделар конструише само _____ одевног предмета.

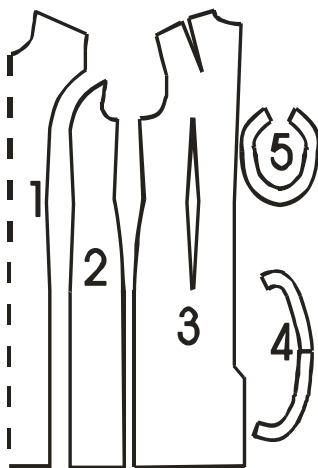
2

189. На слици је приказан задњи део мушке кошуље, где су непрекинутим линијама назначени правци померања неких тачака приликом умножавања кошуље. Означити стрелицом смер померања тачке А и тачке Б приликом израде веће величине.

2

190. На слици са леве стране дати су нумерисани делови одевног предмета. У табели са десне стране поред сваког броја уписати назив одговарајућег дела.

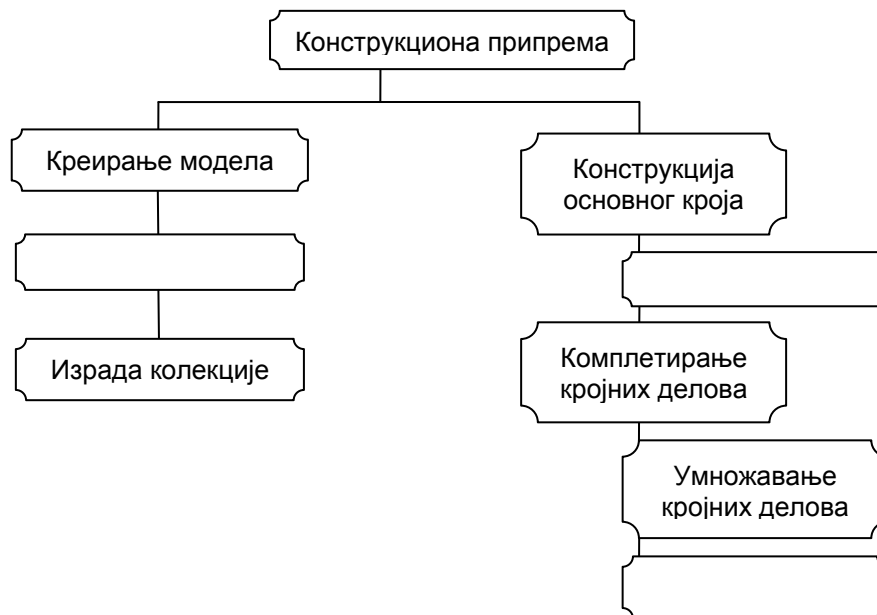

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

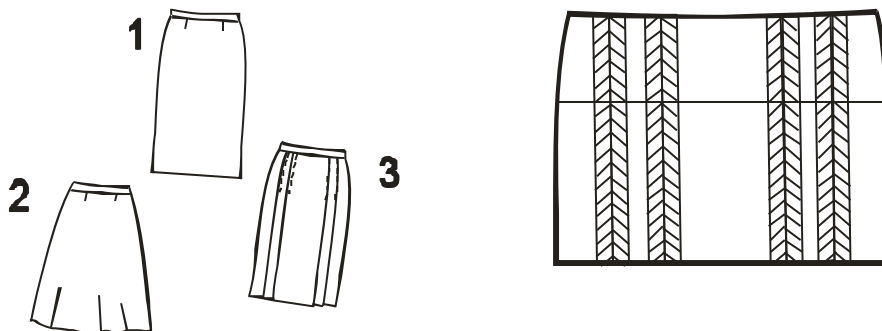
2,5

191. Приказана је шема конструкционе припреме којој недостају поједине фазе рада, а изнад ње су дати називи фаза. Допунити шему конструкционе припреме, уписивањем бројева који означавају фазе рада које недостају.

1. Избор материјала	3. Нумерисање искројених делова
2. Моделовање кроја.	4. Кројна слика

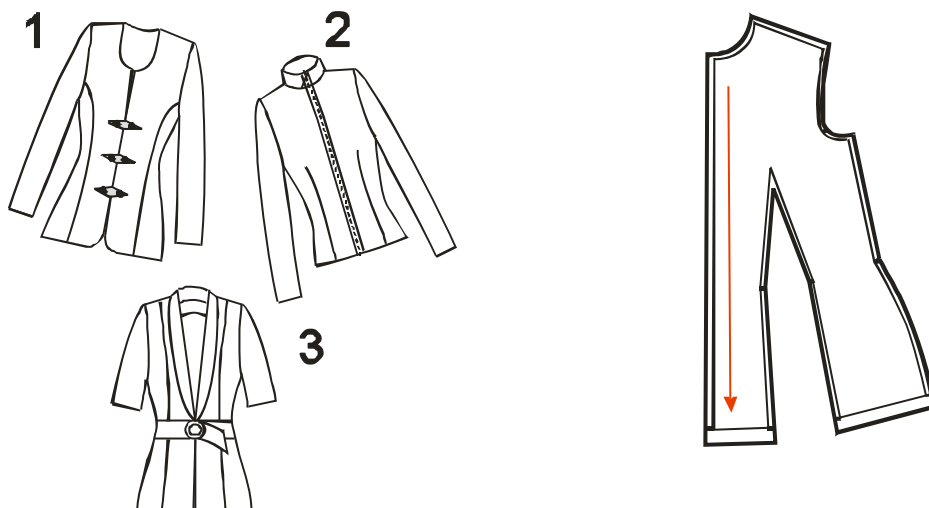

192. Са леве стране приказане су различити модели сукњи, а са десне стране један измоделован предњи део сукње. Испод измоделованог предњег дела сукње уписати број модела сукње коме одговара тако моделован предњи.

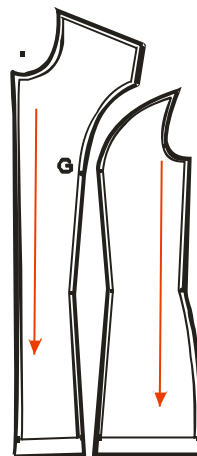
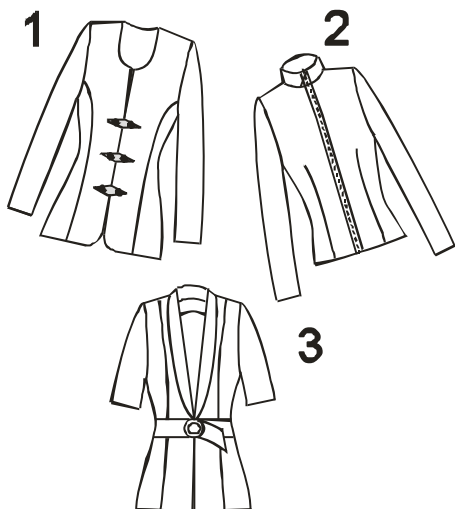
3

193. Са леве стране приказани су различити модели женске јакне, а са десне стране измоделовани предњи део јакне. Испод измоделованог дела јакне уписати број модела јакне коме одговара тако моделовани део.

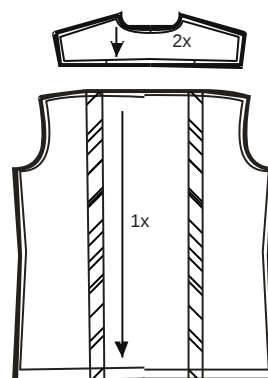
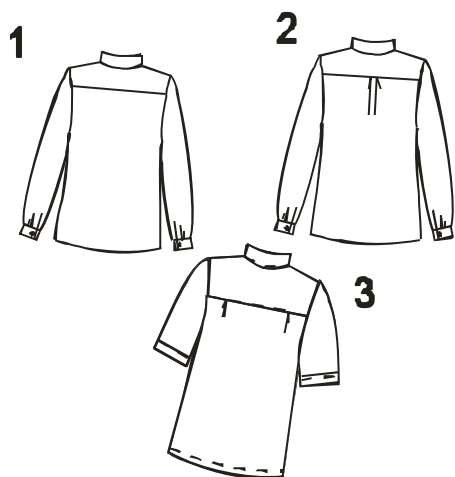
3

194. Са леве стране приказани су различити модели женске јакне, а са десне стране измоделовани предњи делови јакне. Испод измоделованих делова јакне уписати број модела јакне коме одговарају тако моделовани делови.

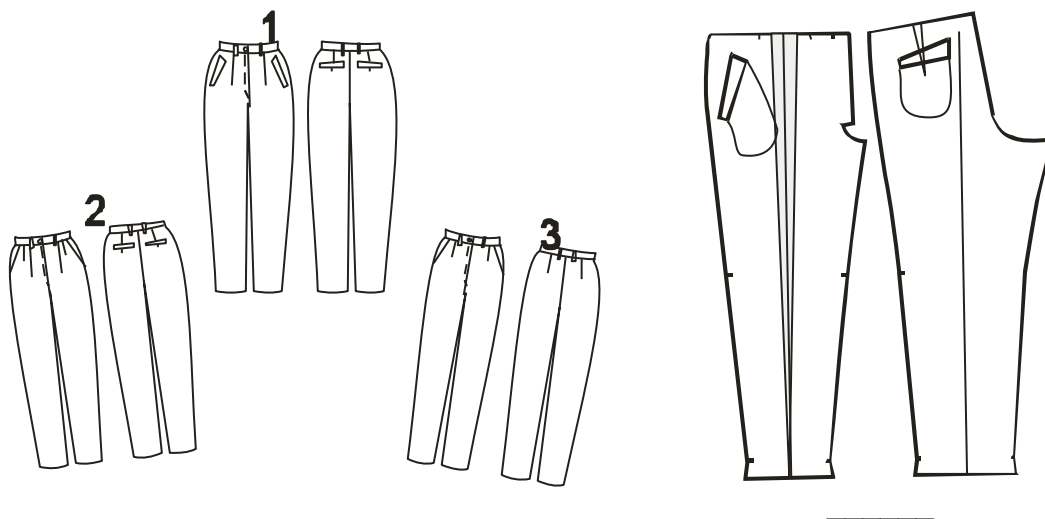
3

195. Са леве стране приказане су различити модели мушке кошуље, а са десне стране један измоделован задњи део кошуље. Испод измоделованог задњег дела кошуље уписати број модела кошуље коме одговарају тако моделован задњи део.

3

196. Са леве стране приказани су различити модели женских панталона, а са десне стране измоделовани делови панталона. Испод измоделованих делова панталона уписати број модела панталона коме одговарају тако моделовани делови.

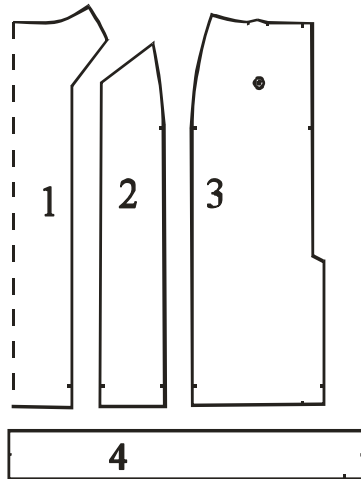
3

У следећим задацима сажето написати или нацртати одговор

197. Основне мере су: _____

2

198. На слици су дати нумерисани делови одевног предмета. На линијама поред слике поред сваког броја уписати назив одговарајућег дела.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

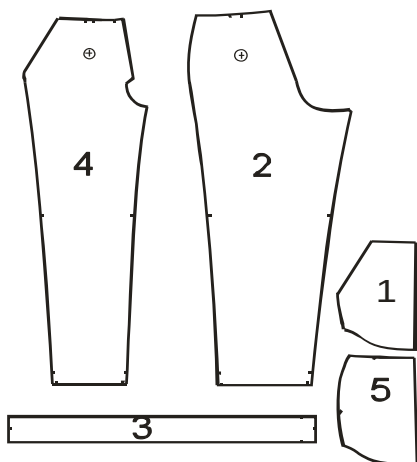
2

199. Конструкција одеће представља _____

 _____.

2

200. На слици су дати нумерисани делови одевног предмета. На линијама поред слике поред сваког броја уписати назив одговарајућег дела.

1. _____

2. _____

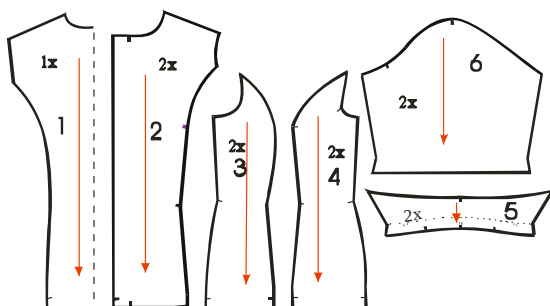
3. _____

4. _____

5. _____

2,5

201. На слици су дати нумерисани делови одевног предмета. На линијама поред слике поред сваког броја уписати назив одговарајућег дела.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

3

У следећим задацима уредити и повезати појмове према захтеву

202. На левој страни дате су ознаке мера, а на десној називи мера. Поред сваког назива уписати редни број одговарајуће ознаке.

1. ШВИ	_____	Ширина леђа
2. ДЛ	_____	Ширина рукавског изреза
3. ШЛ	_____	Ширина вратног изреза
4. ШРИ	_____	
5. ДРИ		
6. ДС		

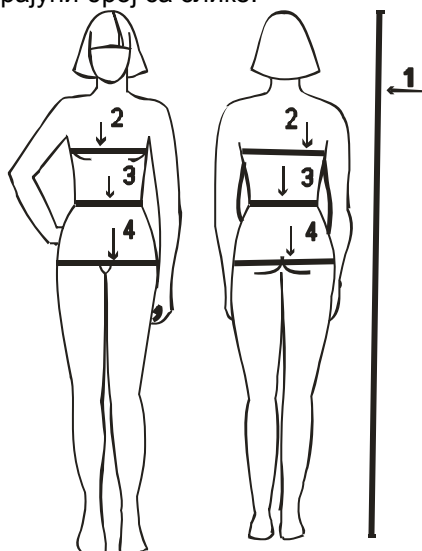
1,5

203. На левој страни дате су ознаке мера, а на десној називи мера. Поред сваког назива уписати редни број одговарајуће ознаке.

1. ДРИ	_____	предња ширина
2. ДС	_____	дубина рукавског изреза
3. ДЛ	_____	дужина леђа
4. ПШ	_____	
5. ВГ		
6. ШРИ		

1,5

204. На слици су обележена и нумерисана места на којима се мере одређене димензије (мере) тела, а са десне стране дати су називи мера. Поред сваког назива мере уписати одговарајући број са слике.

_____ обим груди

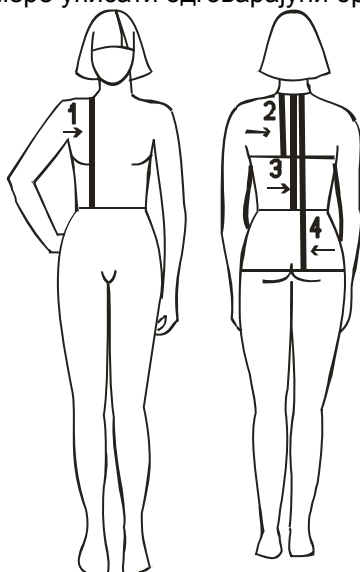
_____ висина тела

_____ обим бокова

_____ обим појаса

2

205. На слици са леве стране означена су и нумерисана места на којима се мере одређене димензије (мере) тела, а са десне стране су дати називи мера. Поред сваког назива мере уписати одговарајући број са слике.

_____ дужина до бокова

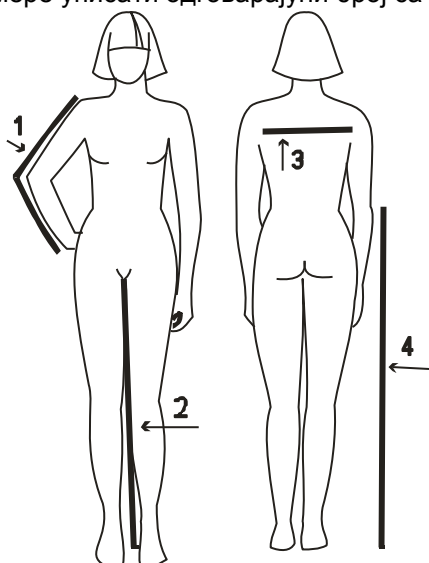
_____ предња дужина

_____ дужина леђа

_____ дубина рукавског изреза

2

206. На слици са леве стране означена су и нумерисана места на којима се мере одређене димензије (мере) тела, а са десне стране су дати називи мера. Поред сваког назива мере уписати одговарајући број са слике.

дужина корака

дужина рукава

ширина леђа

дужина панталона

2

207. Са леве стране су нацртане врсте линија а са десне стране називи линија. На линији поред назива линија уписати број нацртане линије која одговара називу линије.

1. _____

Црта тачка црта

2.

Пуна линија

3. _____

Испрекидана линија

4. _____

Котна линија

2

208. Бројевима од 1 до 5 означити редослед фаза у процесу израде kroја одевног предмета.

Умножавање кроја

Скица и опис модела

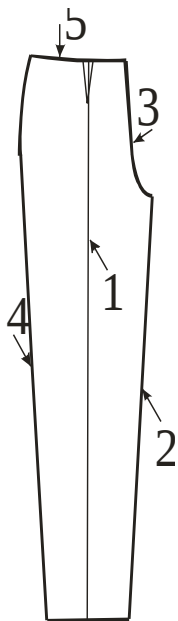
Моделовање кроја

Основна конструкција kroja

Комплетирање кроја

2,5

209. На слици са леве стране приказан је део одевног предмета са нумерисаним линијама, а са десне стране дати су називи линија. Поред сваког назива линије уписати одговарајући број са слике.

- _____ бочна линија
- _____ линија корака
- _____ линија седишта
- _____ средина ногавице
- _____ линија појаса

2,5

210. Приликом израчунавања помоћних мера, додају се одређени додаци за комоцију. На цртици испред одевног предмета означити бројем редослед одевних предмета у зависности од величине комоције (од најмање ка највећем)

- _____ блуза
- _____ мантил са крзеном поставом
- _____ блејзер
- _____ капут

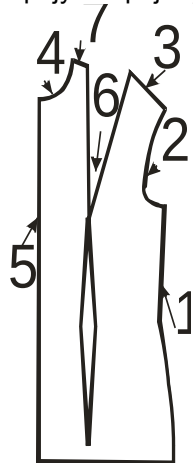
2,5

211. Означити бројевима редослед фаза у процесу конструкционе припреме.

- _____ комплетирање
- _____ основна конструкција
- _____ креирање и скицирањемодела
- _____ моделовање
- _____ уклапање кројне слике

2,5

212. На слици су дате нумерисане линије дела одевног предмета. Поред сваког назива уписати одговарајући број којим је та линија означена.

- _____ вратни изрез
 _____ бошна линија
 _____ средина предњег дела
 _____ линија рамена
 _____ рукавски изрез
 _____ грудни ушитак

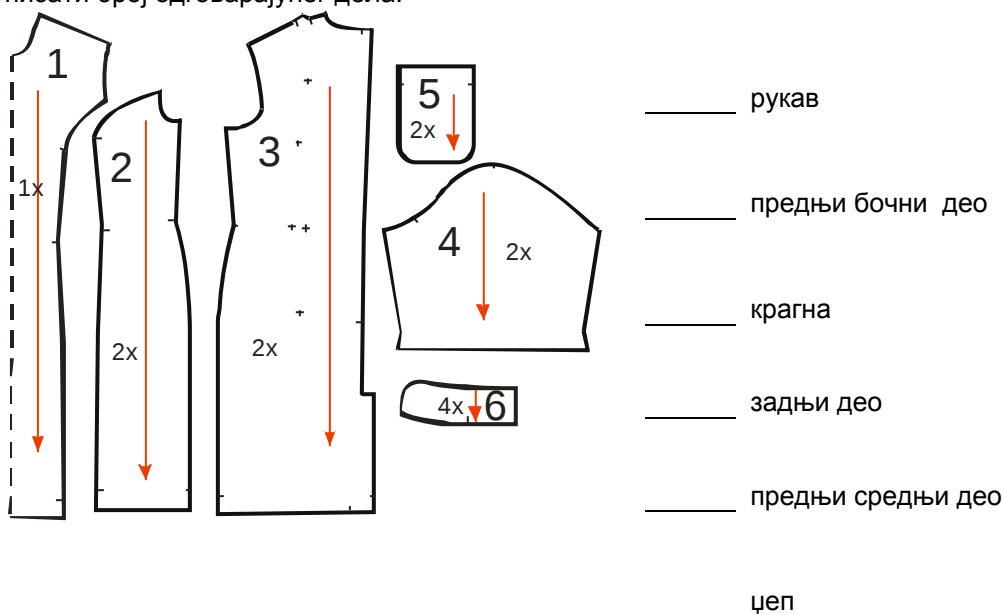
3

213. Са леве стране су дате пуни називи мера, а са десне њихове скраћенице. На линији поред скраћенице уписати број који означава пун назив одговарајуће мере.

1. висина колена	_____ ДП
2. обим ногавице у колену	_____ ВК
3. дужина панталона	_____ ДК
4. дужина корака	_____ ОНД
5. обим ногавице доле	_____ ДС
6. дубина седала (седишта)	_____ ОНК

3

214. Са леве стране су делови женске хаљине, а са десне називи тих делова. Испред назива уписати број одговарајућег дела.

3

215. На левој страни бројевима су означене групе мера, а на десној називи мера. У празна поља са десне стране уписати редни број групе којој дата мера припада.

	_____ Дужина модела
1. Главне мере	_____ Обим бокова
	_____ Ширина вратног изреза
	_____ Висина тела
	_____ Дубина рукавског изреза
2. Помоћне мере	_____ Обим појаса
	_____ Обим груди
	_____ Предња ширина

4

216. Са леве стране су дате пуни називи мера, а са десне њихове скраћенице. Поред скраћенице уписати број који означава пун назив одговарајуће мере.

1. дужина модела	_____ ДРИ
2. дубина рукавског изреза	_____ ШВИ
3. ширина леђа	_____ ПД
4. ширина рукавског изреза	_____ ШЛ
5. дужина леђа	_____ ШРИ
6. ширина вратног изреза	_____ ПШ
7. предња дужина	_____ ДЛ
8. предња ширина	_____ ДМ

4

217. Са леве стране су дати називи одевних предмета, а са десне стране мере. Поред сваке мере упиши број који означава одевни предмет за чију конструкцију је та мера потребна.

1. женска блуза

ПД

ДС

ВК

ДЛ

ШРИ

2. женске панталоне

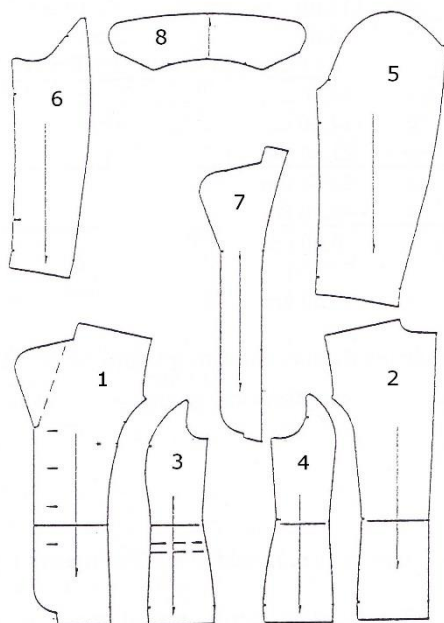
ДК

ДРИ

ПШ

4

218. Са леве стране су делови женске јакне, а са десне називи тих делова. Испред назива уписати број одговарајућег дела.

Предњи средњи део

Крагна

Предњи бочни део

Горњи рукав

Подлистак предњег дела

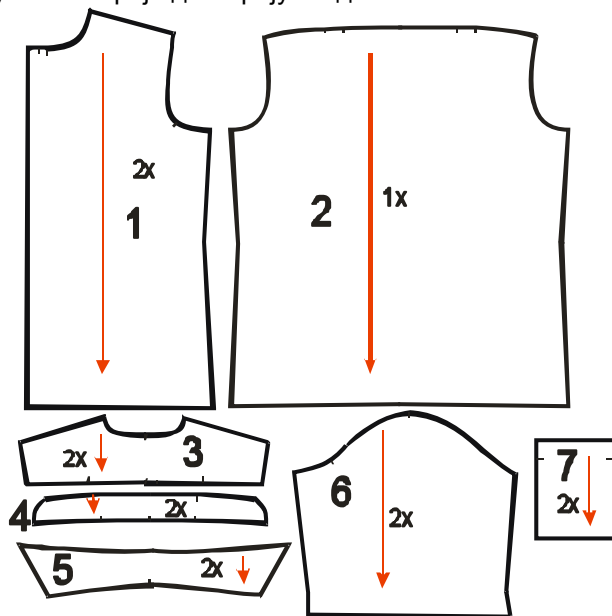
Задњи средњи део

Доњи рукав

Задњи бочни део

4

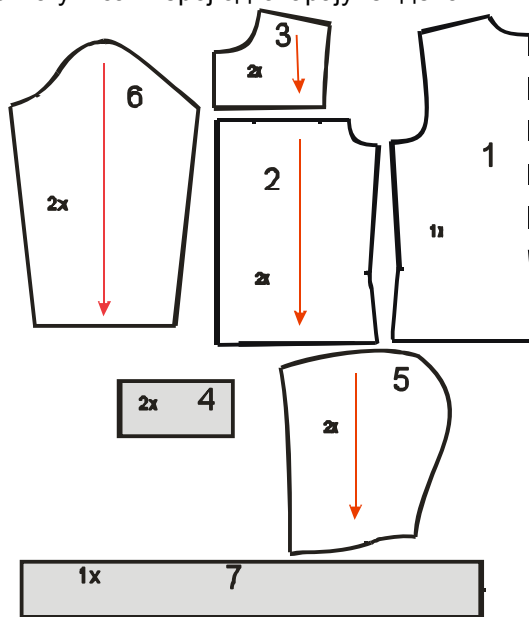
219. Са леве стране су делови мушке кошуље, а са десне називи тих делова. Испред назива уписати број одговарајућег дела.

- _____ задњи део
- _____ џеп
- _____ стојећа крагна (јачица)
- _____ предњи део
- _____ рукав
- _____ задњи рамени део (рамењача)
- _____ крагна

4

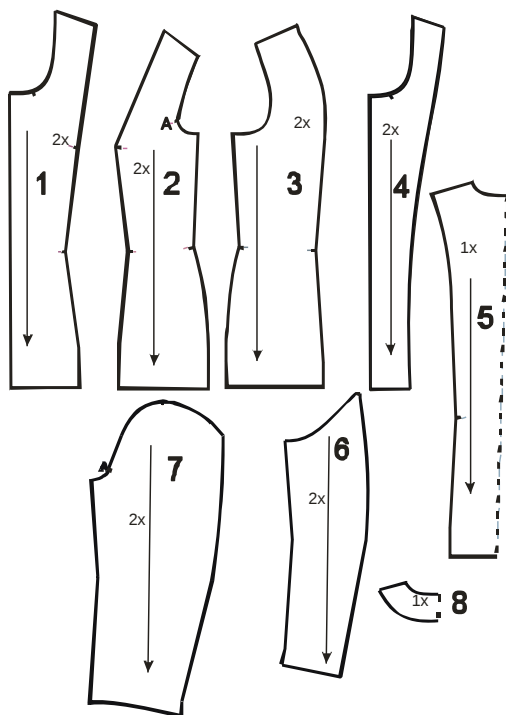
220. Са леве стране су делови женске дуксерице, а са десне називи тих делова. Испред назива уписати број одговарајућег дела.

- _____ предњи горњи део
- _____ рукав
- _____ капуљача
- _____ рендер рукава
- _____ рендер на дужини
- _____ задњи део
- _____ предњи доњи део

4

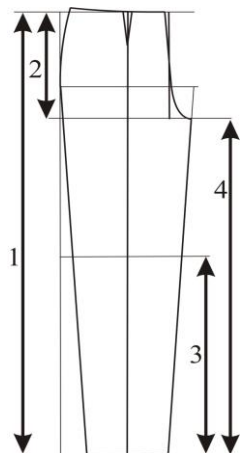
221. Са леве стране су делови женске јакне, а са десне називи тих делова. Испред назива уписати број одговарајућег дела.

- _____ задњи средњи део
- _____ подлистак
- _____ доњи рукав
- _____ предњи бошни део
- _____ опшивак вратног изреза
- _____ горњи рукав
- _____ задњи бочни део
- _____ предњи средњи део

4

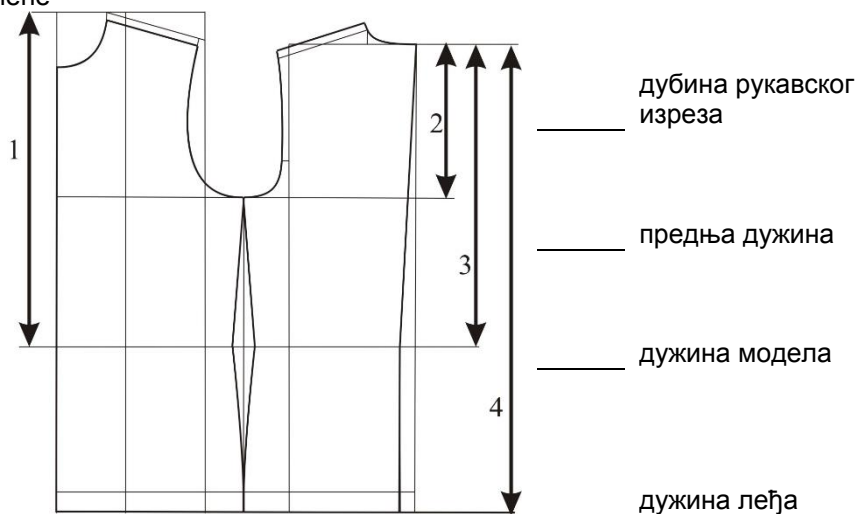
222. Са леве стране дата је слика конструкције предњег дела панталона, а са десне стране називи мера. Поред сваког назива мере уписати број којим је на слици означено место њене примене

- _____ дужина корака
- _____ дужина модела
- _____ дужина седишта
- _____ висина колена

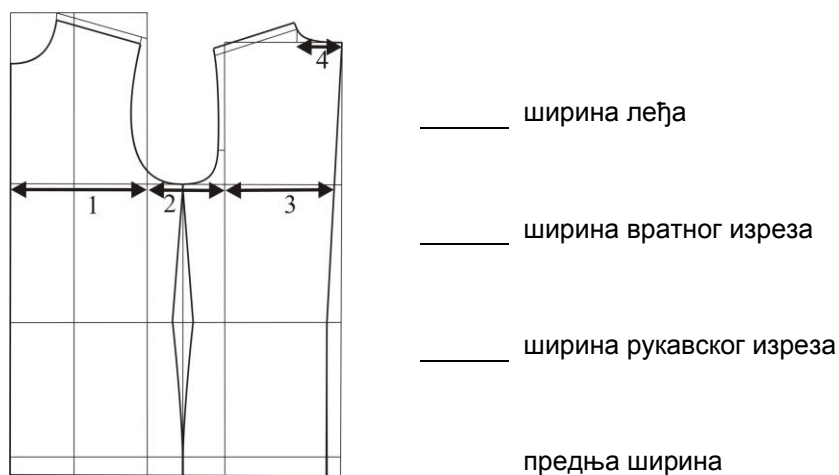
4

223. Са леве стране дата је слика конструкције женске блузе, а са десне стране називи мера. Поред сваког назива мере уписати број којим је на слици означено место њене примене

4

224. Са леве стране дата је слика конструкције женске блузе, а са десне стране називи мера. Поред сваког назива мере уписати број којим је на слици означено место њене примене

4

ТЕКСТИЛНИ МАТЕРИЈАЛИ**У следећим задацима заокружити број испред траженог одговора**

225.	Скробљењем се постиже: 1. повећање статичког наелектерисања 2. смањење јачине 3. повећање глаткоће 4. повећање упредености	1
226.	Најфиније природно влакно је: 1. свила 2. вуна 3. конопља 4. лан 5. памук	1
227.	За одређивање прекидне силе и издужења тканине користи се: 1. динамометар 2. квадрантна вага 3. торзиометар	1
228.	У чуваре основе спадају: 1. брдо 2. коталци 3. ламеле 4. ните	1
229.	Подизач је саставни део: 1. игленице 2. затезача 3. браве 4. игле 5. радилице	1
230.	Прањем сирових вунених влакана не могу се одстранити: 1. продукти лучења знојних и лојних жлезда (сјера) 2. механичке нечистоће (прашина, песак ...) 3. целулозне материје (чичак, слама ...)	1
231.	Памук се може бојити: 1. само из алкалних раствора 2. само из неутралног раствора 3. из алкалних или неутралног раствора 4. из киселих или неутралног раствора	1
232.	Највећи део памучних материјала штампа се: 1. методом штампања помоћу заштитних средстава 2. директном методом штампања 3. методом разарања основне боје	1

233.	Визуелна метода се користи при одређивању: 1. апсолутне јачине пређе 2. упредености пређе 3. равномерности пређе 4. подужне масе пређе	1
234.	За разлику од конвенционалних поступака предења, код безвртеног предења изузета је фаза: 1. отварање, чишћење и мешање 2. кардирање 3. дублирање и развлачење 4. претпредење	1
235.	Игле са кукицом се крећу: 1. слободно 2. у пару 3. заједно са игленицом	1
236.	Арамидна влакна са трговачким називима Nomex и Kevlar су специјална врста: 1. полиестарских влакана 2. полипропиленских влакана 3. полиамидних влакана	2
237.	За израду лево-леве плетенине употребљавају се: 1. игле са кукицом 2. језичасте игле 3. двоглаве језичасте игле 4. олучасте игле 5. цевасте игле	2

У следећим задацима заокружити бројеве испред тражених одговора

238.	Густина плетенине може бити: 1. по дијагонали 2. по ширини 3. по дебљини 4. по висини 5. укупна густина 6. спољашња густина	1,5
239.	Брдо служи за: 1. сновање 2. одржавање основних жица у одређеној густини и редоследу 3. скробљење 4. прибијање потке уз ивицу тканине	1,5
240.	У влакна из стабљике спадају: 1. лан 2. новозеландски лан 3. сисал 4. конопља 5. коприва 6. манила	1,5

241.	За израду одеће користе се следећа влакна: 1. памук 2. лан 3. конопља 4. вуна 5. рамија 6. кокосово влакно	1,5
242.	Предности ланених влакана у односу на друга влакна су: 1. добра хигроскопност 2. отпорност према високим температурама 3. мала еластичност 4. склоност ка гужвању	2
243.	Метражна плетенина се производи као: 1. равна 2. мрежаста 3. обојена 4. цреваста 5. рељефна	2
244.	Према врсти игала машине за плетење се деле на машине са: 1. језичастим 2. равним 3. заобљеним 4. кукастим 5. цевастим иглама	2
245.	У кардираном поступку трака је излазни облик влакана памука у фазама: 1. кардирања 2. отварања, чишћења и мешања 3. предења 4. дублирања и развлачења 5. претпредења	3
246.	Предење вуне системом влачења је знатно краће од предења вуне системом чешљања и оно не укључује фазе: 1. прања 2. влачења 3. претпредења 4. мешања и машћења 5. чешљања 6. сушења	3
247.	Одредити фазе у припреми за предење које не припадају системима предења памука: 1. отварање и бала и растресање влакана 2. прање 3. отварање, чишћење и мешање 4. формирање слоја влакана (свитка) 5. мешање и машћење влакана	3
248.	Кружне плетаће машине производе: 1. укројену плетенину 2. цревасту плетенину 3. ланчану плетенину 4. кулирну плетенину 5. штампану плетенину	3

249.	Навезивање основе се врши у случају када се на разбоју израђује тканина која у односу на тканину која се пре ње израђивала на разбоју има: 1. исти број основних жица 2. исту боју 3. исту густину 4. исту дужину 5. исти увод у брдо 6. исти увод у ните 7. различит увод у брдо 8. различит увод у ните	4
250.	Материјали од памучних влакана могу се бојити: 1. реактивним бојама 2. металкомплексним бојама 3. хромним бојама 4. азоик бојама 5. киселим бојама 6. директним бојама 7. дисперзним бојама	4
251.	Материјали од вунених влакана могу се бојити: 1. киселим бојама 2. директним бојама 3. хромним бојама 4. редуccionим бојама 5. азоик бојама 6. металкомплексним бојама 7. сумпорним бојама	4
252.	Развлачни механизам је у системима предења памука и вуне саставни део машина у фазама: 1. кардирања 2. предења 3. влачења 4. претпредења 5. чешљања 6. дуплирања и развлачења	4
253.	Премотавањем предива се повећава: 1. обојеност 2. равномерност 3. подужна маса 4. чистоћа 5. дужина 6. густина предива	4

Допунити следеће реченице и табеле

254. Производи од памучних влакана се лако прљају због _____ а од ланених мање због _____ површине.	1
255. Еластан (Elastan), ликра (Lycra) и спандекс (Spanedex) су трговачки називи за _____ влакна.	1
256. Уколико за неку пређу кажемо да има подужну масу 50 tex-а то значи да _____ метара исте пређе има масу _____.	1
257. Пратеће материје и стране примесе са памучног материјала одстрањују се поступком _____, а скроб поступком _____.	1
258. Боје мале молекулске масе погодније су за бојење влакана са већим садржајем _____ области, а боје веће молекулске масе погодније су за бојење влакана са већим садржајем _____ области у влакну.	1
259. Смер упредања пређе може бити _____ и _____.	1
260. Порозност плетенине представља _____ празног простора ваздухом, између петљи или у самој петљи.	1
261. Скупљањем плетенине _____ се хоризонтална и вертикална густина.	1
262. Штампане је поступак наношења _____ или _____ боја на одређена места текстилне површине у циљу добијања одређеног _____.	1,5
263. Од хемијских влакана највећу отпорност према светлости показују _____ а најмању _____.	2

264. Са леве стране се налазе слике попречних пресека влакана. На линији са десне стране уписати одговарајући назив влакана.

	_____
	_____
	_____
	_____

2

265. Хромоген је _____ органско једињење, али не показује својство да _____ текстилни материјал.

2

266. За бојење полиестарских влакана најчешће се користе _____ боје. Уколико се бојење врши на 100°C пожељна је употреба _____.

2

267. Дорада против гужвања најчешће се примењује на материјалима од _____ влакана, а смањење сјаја на материјалима од _____ влакана.

2

268. Раздељивачи и утрљивачи су саставни део _____ у влаченом систему предења вуне и њихова улога је формирање _____.

2

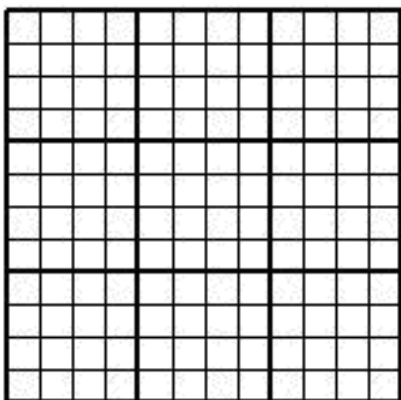
269. После фазе прања и сушења вуне обавезна је фаза мешања и _____ да би се вуненом влакну повратила _____ изгубљена прањем, а потребна за даљу прераду вуне.

2

270. Код десно-десне плетенине 1:2, први број означава 1 низ _____ петљи, а други број 2 низа _____ петљи.

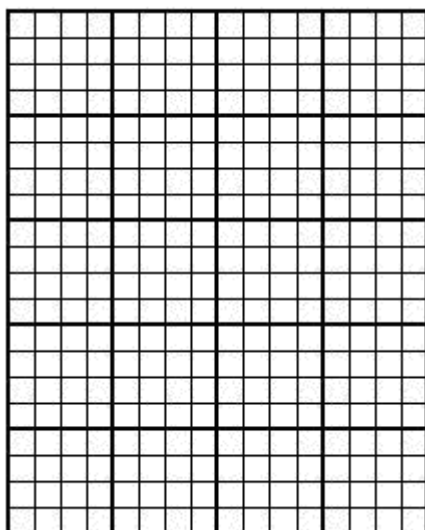
2

271. Нацртати четворожичну чисту панаму. Рапорт поновити у оба правца.

3

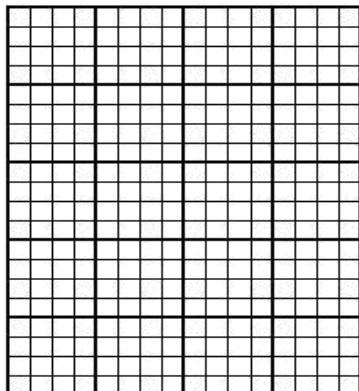
272. Нацртати преплетај А $\frac{1}{2} \frac{1}{2}$ (3). Рапорт преплетаја поновити у оба правца.

3

273. Први излазни облик материјала у кардираном поступку предења памука коме се може одредити подужна маса је _____, што значи да га карактерише одређена _____ и _____.

274. Нацртати ткачку шему за преплетај $K \frac{1}{3} \setminus$

4

У следећим задацима сажето написати или нацртати одговор

275. Навести положаје основе и потке у тканини при њиховом преплитању:

1

276. Навести поделу вуне према финоћи:

1,5

277. Навести пратеће материје које се поред целулозе налазе у биљним влакнима:

2

278. Навести начине уношења потке у зев:

2

279. Према поступку плетења машине за плетење могу бити:

2

280. Навести групе киселих боја:

2

281.	Навести фазе добијања нетканог текстила:	2

282.	Кројена плетенина се производи као:	3

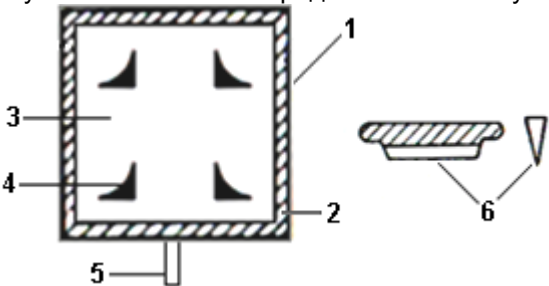
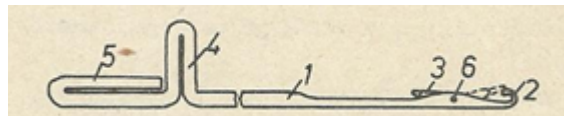
У следећим задацима израчунати и написати одговарајући резултат

283.	Одредити масу квадратног метра тканине ако је маса дужног метра 125 g, ширина 0,8m а дужина 100cm. Простор за рад:	2
	Тражена маса је _____.	
284.	Одредити површинску густину тканине, ако је густина основе 24ž/cm, а густина потке 18ž/cm. Простор за рад:	2
	Тражена густина је _____.	
285.	Израчунати укупну густину плетенине ако је висина петље 0,78 mm, а ширина петље 0,82 mm. Густину рачунати на дужини од 5 cm.	3
	Укупна густина плетенине је _____.	

У следећим задацима уредити и повезати појмове према захтеву

286.	Са леве стране су наведене техничке карактеристике плетенине, а са десне њихове ознаке. На линији поред ознаке уписати одговарајући број техничке карактеристике.	
1. хоризонтална густина	_____ B	2
2. ширина петље	_____ gh	
3. вертикална густина	_____ A	
4. висина петље	_____ gv	
287.	На левој страни су наведени називи влакана, а на десној страни њихови трговачки називи. На цртици поред трговачког назива уписати број одговарајућег влакна	
1. PAN	_____ Perlou	2
2. PA 6	_____ Diolen	
3. PA 6.6	_____ Dralon	
4. PES	_____ Nylon	
288.	На левој страни су наведене дужине памучних влакана, а на десној поље примене. На линији испред поља примене уписати одговарајући број дужине.	
1. дужина 11 до 20 mm	_____ за израду тканина и плетенина	2
2. дужина неколико mm	_____ за израду вате	
3. дужина преко 20 mm	_____ за израду нетканог текстила	
4. дужина краћа од 11 mm	_____ за израду хемијских влакана и папира	
289.	На левој страни су наведени називи влакана, а на десној страни симболи тих влакана. На цртици испред симбола уписати редни број одговарајућег влакна.	
1. полиамид	_____ PP	2
2. полиестер	_____ PA	
3. поливинилхлорид	_____ PVC	
4. полипропилен	_____ PES	
290.	Са леве стране су својства пређе, а са десне уређаји и прибор за њихово мерење. На линији испред уређаја и прибора уписати број одговарајућег својства пређе за чије мерење се исти користе:	
1. упреденост	_____ квадрантна вага	2
2. апсолутна јачина	_____ плоча контрастне боје	
3. подужна маса	_____ динамометар	
4. равномерност	_____ торзиометар	

291.	На линији поред финоће пређе уписати одговарајући број тако да пређе буду поређане по финоћи од најфиније до најгрубље: _____ 25 tex _____ 16/2 tex _____ 28/2 tex _____ 39/3 tex	2
292.	Одреди редослед фаза у припреми основе за ткање уносећи на линије поред фазе бројеве од 1 до 4. _____ сновање _____ скробљење _____ премотавање _____ увођење или навезивање	2,5
293.	Одредити редослед фаза у производњи хемијских влакана уносећи на линије поред фазе бројеве од 1 до 4. _____ обликовање филаментних нити _____ истезање свеже формираног влакна _____ припрема полимера _____ топлотна обрада влакана	2,5
294.	Са десне стране су машине које се користе у процесу предења памука, а са леве делови и уређаји који обављају врло важне задатке у процесу предења. На линији испред машине уписати број уређаја или дела који обавља одређену функцију на тој машини: 1. лордов регулатор _____ карда 2. ротор _____ прстенаста предилица 3. развлачни механизам _____ батер 4. тамбур _____ безвртенска предилица	2,5
295.	Са леве стране наведени су критеријуми класификација тканина, а са десне класе тканина. На цртити поред класе тканине уписати на основу ког критеријума је извршена класификација. 1 маса _____ платно _____ панама _____ жакар 2 намена _____ лаке _____ средње _____ тешке 3 сировински састав _____ памучне _____ вунене _____ свилене 4 преплетај _____ одевне _____ декоративне _____ специјалне	2,5
296.	Са леве стране налази се назив ефекта на тканини, а са десне стране начин постизања ефекта. На линији поред начина постизања ефекта уписати одговарајући број назива ефекта. 1. карирана тканина _____ дезен основних жица 2. попречнопругаста тканина _____ дезен основних и поткиних жица 3. уздужнопругаста тканина _____ дезен поткиних жица	3

297.	На слици са леве стране означени су делови уређаја за штампање, а са десне стране дати су њихови називи. Поред сваког назива уписати број одговарајућег дела.		_____ сито _____ растирач _____ шаблон _____ дезен _____ вођица _____ оквир	3
298.	На левој страни наведене су врсте дорада, а на десној различите врсте текстилних материјала. На линију поред врсте материјала уписати редни број за њега карактеристичне врсте дораде.	1. водоодбојна дорада 2. обрада против запаљивости 3. антистатичка дорада 4. отежавање 5. чупављење 6. дорада против дејства светлости	_____ декоративне тканине _____ завесе _____ подне облоге _____ свилене тканине _____ материјали за кишне мантиле _____ ћебад	3
299.	На левој страни се налазе неке врсте ефектних пређа, а на десној начини добијања истих. На линији поред начина добијања уписати број одговарајуће ефектне пређе:	1. вигуре 2. меланж 3. мулине	_____ мешањем различито обојених влакана у току _____ предења _____ прерадом чешљане траке која је претходно штампана одговарајућим бојама _____ упредањем две или више врста различито обојене пређе	3
300.	На слици са леве стране приказана је игла са језичком где су бројевима обележени делови игле, а са десне стране називи делова игле. Поред сваког назива дела игле уписати одговарајући број са слике..		_____ језичак игле _____ дршка игле _____ врх игле _____ реп игле _____ осовиница игле _____ стопало игле	3
301.	На левој страни су дате карактеристичне фазе у добијању и преради влакана, а на десној врсте влакана. На линији поред врсте влакана уписати редни број фазе карактеристичне за то влакно:	1. егреновање 2. матирање 3. мочење 4. дегумирање 5. карбонизовање 6. ксантогеновање	_____ природна свила _____ вискоза _____ памук _____ вуна _____ полиамид _____ лан	3,5

302.	Одредити редослед фаза при производњи влачене пређе уносећи на линији поред назива фазе бројеве од 1 до 6: _____ влачење _____ сортирање _____ предење _____ мешање и машћење _____ прање _____ сушење	3,5	
303.	Одредити редослед фаза добијања ланеног влакна уносећи на линији поред фазе бројеве од 1 до 7. _____ сортирање _____ гребенање _____ сечење стабљике _____ мочење стабљике _____ ломљење _____ трљење _____ сушење	4	
304.	Са леве стране је описано понашање влакана при горењу, а са десне су дати називи влакана. На цртици поред назива влакна уписати одговарајући број у зависности од понашања влакана при горењу. Понашање влакана при горењу 1. - гори плавичастим пламеном, - мирис на запаљени папир, - пепео ваздушаст и бео 2.- гори треперавим пламеном без чађи, - мирис на запаљену косу, - остатак после горења у облику црне трошне масе, 3. - пали се лако и гори без чађи, - мирис на запаљени папир, - остатак мекан и лак сиви пепео 4.- горе слабо и топе се, - изван пламена се гасе, - непријатан мирис на пиридин, - остатак чврст, тамносмеђе боје,	влакно _____ РА6; РА6,6 _____ вискоза _____ памук _____ вуна	4
305.	Одредити редослед фаза добијања ланеног влакна уносећи на линији поред фазе бројеве од 1 до 7. _____ сортирање _____ гребенање _____ сечење стабљике _____ мочење стабљике _____ ломљење _____ трљење _____ сушење	4	

306.	Одредити редослед фаза класичног поступка бојења памучног материјала редукционим бојама уносећи на линије поред назива фаза бројеве од 1 до 4: _____ бојење _____ завршна обрада _____ растварање боје редукционим средством _____ оксидација боје на влакну	4
307.	Одреди редослед фаза у формирању тканине уносећи на линији поред фазе бројеве од 1 до 7. _____ одмотавање основе са основиног ваљка _____ прелазак основе преко основиног моста _____ пробацивање потке кроз зев _____ пролазак основе кроз коталце _____ пролазак основе кроз ламеле _____ прибијање потке _____ стварање зева	4
308.	На линијама испод обојених узорака показати утицај концентрације боје на интензитет обојења користећи вредности: 5%, 0,5%, 3% и 1%. (Сви остали параметри су једнаки). _____	5

АНЕКС 3. Радни задаци са обрасцима за оцењивање

Поштовани ученици, ментори и оцењивачи,

Пред вама су документи који садрже радне задатаке и обрасце за оцењивање који ће бити заступљени на матурском практичном раду за образовни профил **моделар одеће**. Намењени су за вежбање и припрему за полагање матурског испита, као и оцењивачима за усвајање примењене методологије оцењивања.

Задаци су рађени према компетенцијама: израда шаблона и израда пробног одевног предмета које се проверавају на испиту. У оквиру два сложена радна задатка обједињени су захтеви свих делова, јединица компетенција наведених у стандарду квалификације. У оквиру задатата проверава се ученикова компетентност и у погледу планирања и организације рада, безбедности на раду, заштите животне средине, као и однос према раду и средствима за рад и потреби вођења евиденције о раду.

Задатком је предвиђено да се ученик постави у професионалну ситуацију док извршава послове **моделар одеће**.

Сваки радни задатак доноси **максимално 100 бодова**. Ученик мора остварити **најмање 50 бодова на сваком практичном задатку** како би положио испит. Обрасци за оцењивање садрже утврђене аспекте, индикаторе оцењивања као и одговарајуће мере процене дате кроз двостепену скалу.

Правилно обављање операција приликом практичног извођења подразумева да је ученик: способан да **самостално** обавља радне задатке, показује да поседује неопходна знања и вештине за извршавање комплексних послова и повезивање различитих корака у оквиру њих; преузима одговорност за примену процедура, средстава и организацију сопственог рада. Сви наведени критеријуми морају бити узети у обзир приликом процене компетентности.

Радни задаци који ће бити реализовани на матурском испиту омогућавају проверу оспособљености ученика за обављање конкретних послова за квалификацију за коју су се школовали, као и утврђивање спремности за укључивање у свет рада.

Желимо вам срећан и успешан рад!

Аутори

ЛИСТА РАДНИХ ЗАДАТАКА

По завршеном образовању за образовни профил **моделар одеће** ученик стиче стручне компетенције које се проверавају одговарајућим радним задацима како је то наведено у следећој табели.

Стручна компетенција		Шифра радног задатка	Радни задаци
А	ИЗРАДА ШАБЛОНА	МО-А1	Израда шаблона женске сукње
		МО-А2	Израда шаблона женских панталона
		МО-А3	Израда шаблона женске хаљине
		МО-А4	Израда шаблона женског прслука
		МО-А5	Израда шаблона мушких панталона
		МО-А6	Израда шаблона мушког прслука
Б	ИЗРАДА ПРОБНОГ ОДЕВНОГ ПРЕДМЕТА	МО-Б1	Израда нашивеног џепа са поклопцем и фалтама
		МО-Б2	Израда нашивеног џепа са асиметричним малим џепом и поклопцем
		МО-Б3	Израда нашивеног џепа са фалтом у сусрет и поклопцем
		МО-Б4	Израда крагне из два дела за мушку кошуљу
		МО-Б5	Израда крагне из два дела за мушку кошуљу
		МО-Б6	Израда манжетна за рукав мушке кошуље

КОМБИНАЦИЈЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА ЗА ЗАВРШНИ ИСПИТ

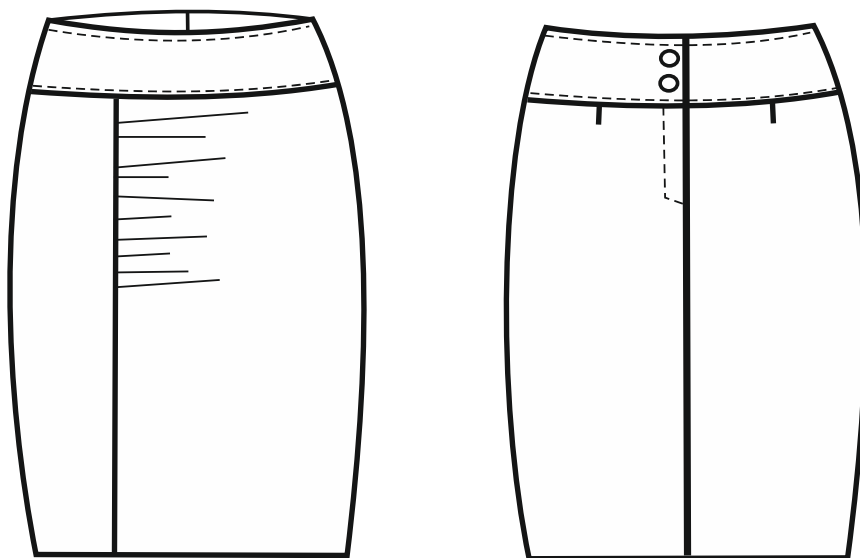
комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци
1	МО-А1 МО-Б1	2	МО-А1 МО-Б2	3	МО-А1 МО-Б3
4	МО-А1 МО-Б4	5	МО-А1 МО-Б5	6	МО-А1 МО-Б6
7	МО-А2 МО-Б1	8	МО-А2 МО-Б2	9	МО-А2 МО-Б3
10	МО-А2 МО-Б4	11	МО-А2 МО-Б5	12	МО-А2 МО-Б6
13	МО-А3 МО-Б1	14	МО-А3 МО-Б2	15	МО-А3 МО-Б3
16	МО-А3 МО-Б4	17	МС-А3 МС-Б5	18	МО-А3 МО-Б6
19	МО-А4 МО-Б1	20	МС-А4 МС-Б2	21	МС-А4 МС-Б3
22	МО-А4 МО-Б4	23	МО-А4 МО-Б5	24	МО-А4 МО-Б6
25	МО-А5 МО-Б1	26	МО-А5 МО-Б2	27	МО-А5 МО-Б3
28	МО-А5 МО-Б4	29	МО-А5 МО-Б5	30	МО-А5 МО-Б6
31	МС-А6 МС-Б1	32	МС-А6 МС-Б2	33	МС-А6 МС-Б3
34	МС-А6 МС-Б4	35	МС-А6 МС-Б5	36	МС-А6 МС-Б6

Радни задатак МО-А 1

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда шаблона женске сукње**

На основу димензија тела (ВТ = 174см, ОС = 74см, ОБ = 96см) припремити помоћне мере, опис конструкције и основну конструкцију¹¹ у размери 1:1, па на основу скице и описа модела урадити моделовање и комплетирати шаблоне за женску сукњу.

Скица модела

Опис модела

Сукња 15см изнад колена. Сужава се у доњем делу. Спуштена линија појаса 2см. Појасна лајсна ширине 8см. Закопчава се на средини задњег дела са два дугмета и патент затварачем.

На предњем делу уздужни шав са десне стране. Леви предњи део набран на уздужном шаву.

Максимално време за израду задатка је 240 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање), бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка А

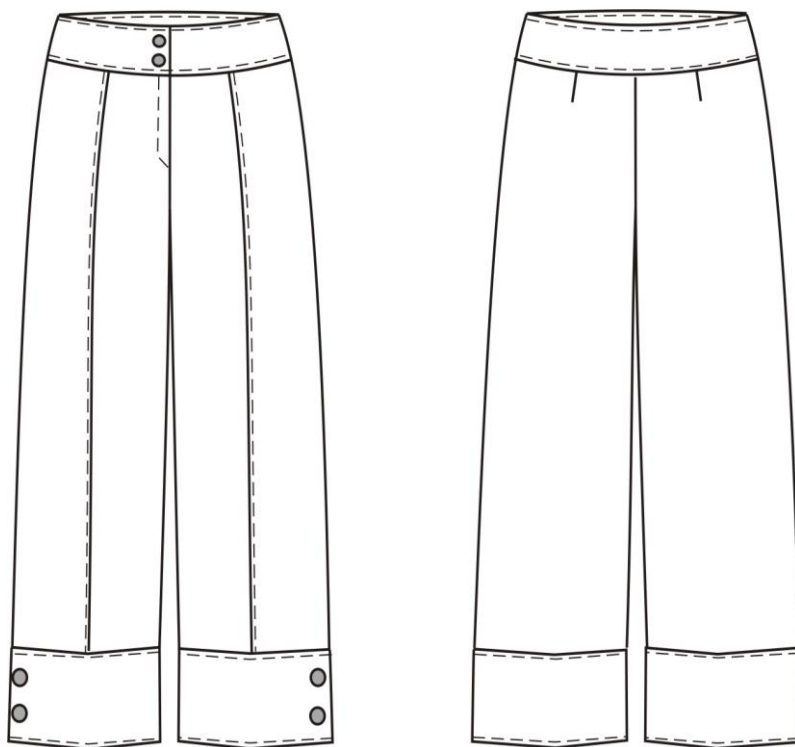
¹¹ Наставник проверава основну конструкцију и оцењује у обрасцу за оцењивање. Уколико је основна конструкција нетачна наставник даје исправну конструкцију на којој ученик наставља израду задатка

Радни задатак МО-А2

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда шаблона женских панталона**

На основу димензија тела (ВТ = 172cm, ОС = 74cm, ОБ = 94cm, ОН = 46cm) припремити помоћне мере, опис конструкције и основну конструкцију¹² у размери 1:1, па на основу скице и описа модела урадити моделовање и комплетирали шаблоне за женске панталоне.

Скица модела

Опис модела

Женске панталоне су дужине 4/8 висине тела. Закопчавају се патент затварачем на средини предњег дела. У горњем делу појасна лајсна ширине 8cm, која се закопчава са два дугмета.

Ногавице равне, уздужни шав по средини, у доњем делу манжетна ширине 14cm. Манжетна је из једног дела, закопчава се са два дугмета на бочном шаву.

Максимално време за израду задатка је 240 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање), бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка А

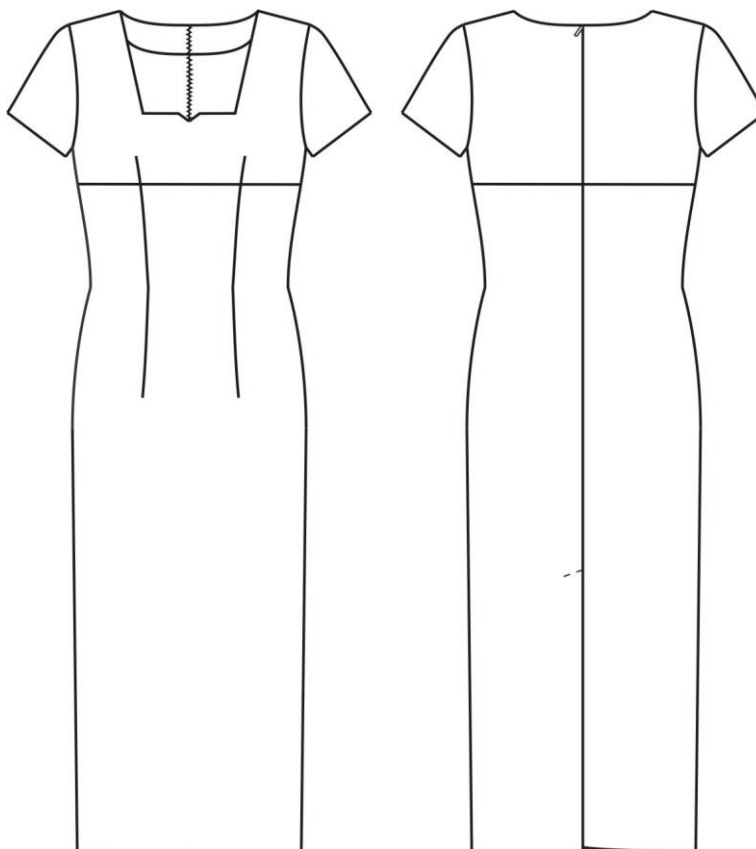
¹² Наставник проверава основну конструкцију и оцењује у обрасцу за оцењивање. Уколико је основна конструкција нетачна наставник даје исправну конструкцију на којој ученик наставља израду задатка

Радни задатак МО-А3

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда шаблона женске хаљине**

На основу димензија тела (ВТ = 174cm, ОГ = 92cm, ОС = 70cm, ОБ = 94cm) припремити помоћне мере, опис конструкције и основну конструкцију¹³ у размери 1:1, па на основу скице и описа модела урадити моделовање и комплетирати шаблоне за женску хаљину.

Скица модела

Опис модела

Хаљина је дужине 6/8 висине тела. Предњи и задњи део се састоје из два дела. Сечена је испод линије груди за 5cm. Вратни изрез је на предњем делу четвртастог облика са малим троуглом на средини.

На задњем делу има патент затварач дужине 50cm и шлиц фалту дужине 40cm и дубине 4cm. Поруб на хаљини је 3cm, а на рукаву 2cm.

Максимално време за израду задатка је 240 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање), бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка А

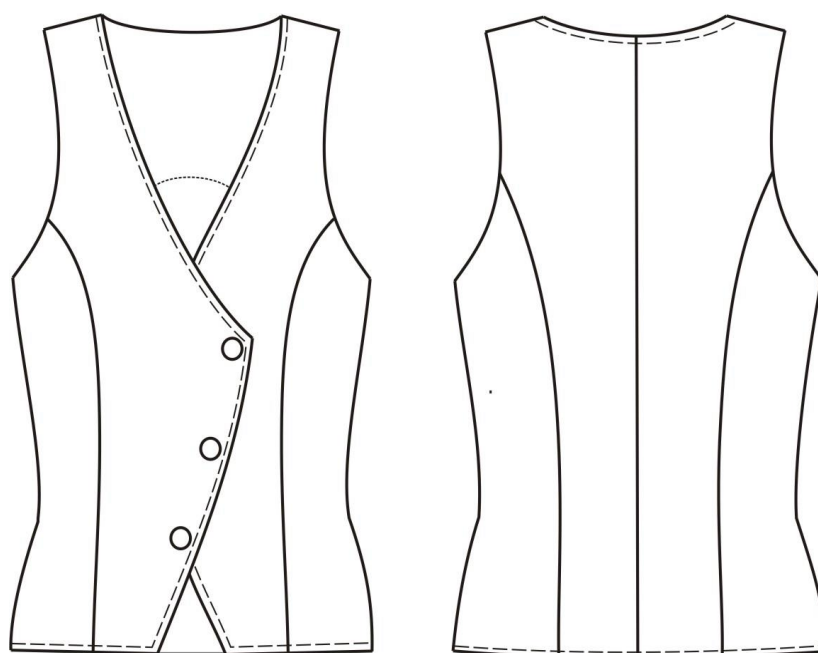
¹³ Наставник проверава основну конструкцију и оцењује у обрасцу за оцењивање. Уколико је основна конструкција нетачна наставник даје исправну конструкцију на којој ученик наставља израду задатка

Радни задатак МО-А4

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда шаблона женског прслука**

На основу димензија тела (ВТ = 174cm, ОГ = 92cm, ОС = 70cm, ОБ = 94cm) припремити помоћне мере, опис конструкције и основну конструкцију¹⁴ у размери 1:1, па на основу скице и описа модела урадити моделовање и комплетирати шаблоне за женски прслук.

Скица модела

Опис модела

Дужина прслука је 10cm испод линије појаса. На предњем делу изрез у облику благо заобљеног слова V. Ивица закопчавања је коса, почиње 3-5cm испод линије груди. Преклоп је на почетку 5cm већи од уобичајеног, па се смањује тако да се на доњој линији ивице закопчавања раздвајају за 5cm.

Закопчава се са три дугмета. Раме је ширине 8cm. Са унутрашње стране су опшивци: заједнички за изрезе задњег дела и за изрезе и ивице предњих делова.

Максимално време за израду задатка је 240 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање), бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка А

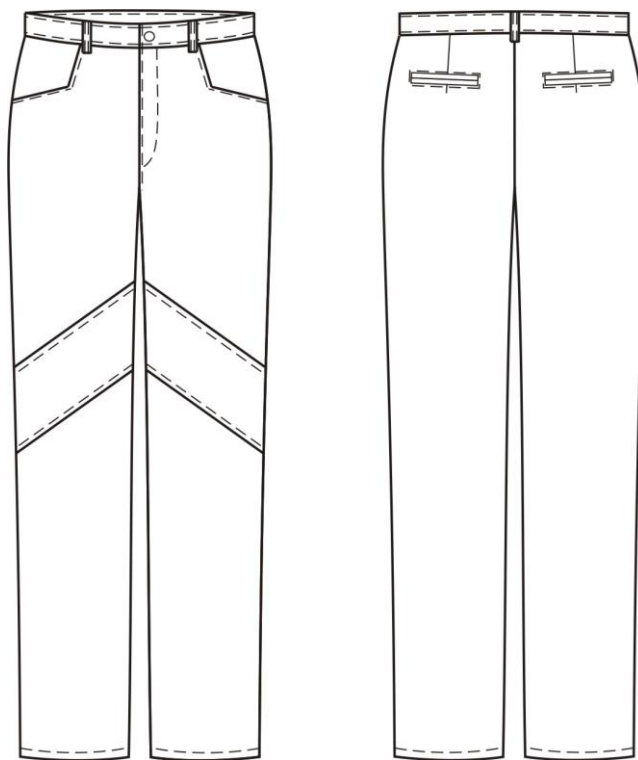
¹⁴ Наставник проверава основну конструкцију и оцењује у обрасцу за оцењивање. Уколико је основна конструкција нетачна наставник даје исправну конструкцију на којој ученик наставља израду задатка

Радни задатак МО-А5

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда шаблона мушких панталона**

На основу димензија тела (ВТ = 177cm, ОС = 86cm, ОБ = 100cm, ОН = 44cm) припремити помоћне мере, опис конструкције и основну конструкцију¹⁵ у размери 1:1, па на основу скице и описа модела урадити моделовање и комплетирати шаблоне за мушке панталоне.

Скица модела

Опис модела

Предњи део мушких панталона има: џеп на бочном шаву, копчање патент затварачем и две косе линије раздвајања.

Тачка доње линије раздвајања се налази испод линије колена на бочном делу за 2cm а на унутрашњем шаву корака је изнад линије колена за 8cm. Растојање између линија раздвајања је 10cm.

Задњи део мушких панталона има џеп са два паспула.

Појас је ширине 4cm и гајке 1,5cm.

Максимално време за израду задатка је 240 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање), бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка А

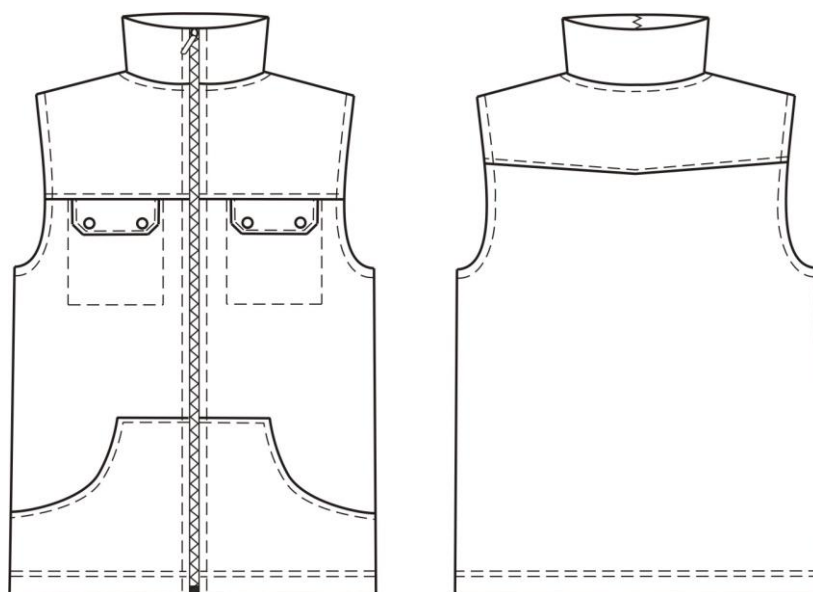
¹⁵ Наставник проверава основну конструкцију и оцењује у обрасцу за оцењивање. Уколико је основна конструкција нетачна наставник даје исправну конструкцију на којој ученик наставља израду задатка

Радни задатак МО-А6

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда шаблона мушког прслука**

На основу димензија тела (ВТ = 177cm, ОП = 100cm, ОС = 90cm, ОБ = 104cm) припремити помоћне мере, опис конструкције и основну конструкцију¹⁶ у размери 1:1, па на основу скице и описа модела урадити моделовање и комплетирати шаблоне за мушки прслук.

Скица модела

Опис модела

Мушки прслук је дужине $\frac{3}{8}$ ВТ (висине тела), без поставе је.

Предњи део мушког прслука је из два дела. Сечен је на $\frac{1}{4}$ дужине рукавског изреза. На линији сечења се налази џеп у шаву са поклопцем, а на дужини прслука наштепан џеп.

Задњи део мушког прслука је из два дела.

На вратном изрезу је крагна а копчање је патент затварачем.

Поруб је ширине 2 cm.

Максимално време за израду задатка је 240 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање), бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка А

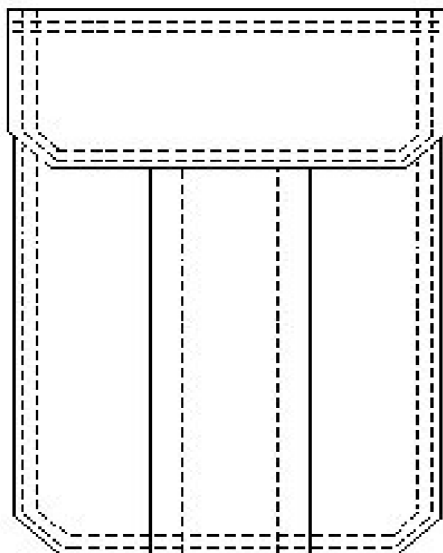
¹⁶ Наставник проверава основну конструкцију и оцењује у обрасцу за оцењивање. Уколико је основна конструкција нетачна наставник даје исправну конструкцију на којој ученик наставља израду задатка

Радни задатак МО-Б1

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда нашивеног џепа са поклопцем и фалтама**

На основу скице и задатих шаблона искројити и сашити нашивени џеп.

Скица модела

Опис модела

Џеп је димензија 16cmx15cm са поклопцем и фалтама на леву и десну страну и косим доњим странама. Дубина фалти је 2cm. Поруб џепа је урађен отвореним порубним шавом, а наштепавање џепа је за 2mm и 5mm. Поклопац је висине 7cm и прати доњи облик џепа, а наштепавање је 2mm и 5mm. Поклопац је и на линији нашивања наштепан за 2 mm и за 5 mm.

Редни број	Назив кројног дела	Број комада
1	Поклопац џепа	2
2	Џеп	1
3	Подлога за нашивање џепа	1

Максимално време за израду задатка је 150 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање) бодује се оно што је до тада урађено.

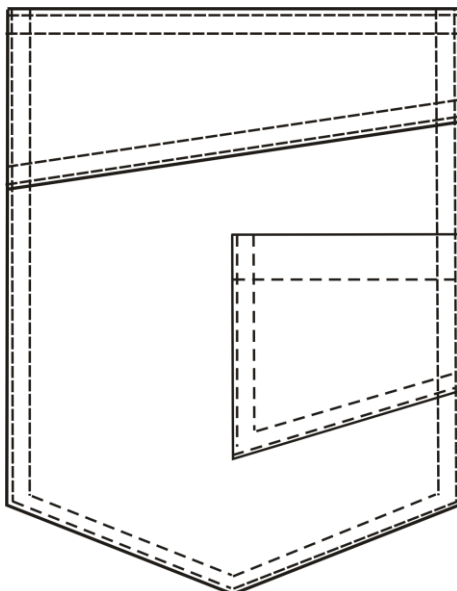
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка Б

Радни задатак МО-Б2

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда нашивеног џепа са асиметричним малим џепом и поклопцем**

На основу скице и задатих шаблона искројити и сашити нашивени џеп.

Скица модела

Опис модела

Џеп је са поклопцем димензија 18cmx16cm, са доњим делом у облику слова „V“ на коме је нашивен мањи џеп асиметричног облика ширине 7,5cm и висине 9cm. Изнад џепа је поклопац висине 6cm, чија асиметрија прати мали џеп. Наштепавање и џепа и поклопаца је за 2mm и 5mm. Поклопац ј на линији нашивања такође наштепан за 2 mm и за 5 mm. Поруб џепа је урађен отвореним порубним шавом.

Редни број	Назив кројног дела	Број комада
1	Поклопац џепа	2
2	Џеп	1
3	Мали џеп	1
4	Подлога за нашивање џепа	1

Максимално време за израду задатка је 150 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање) бодује се оно што је до тада урађено.

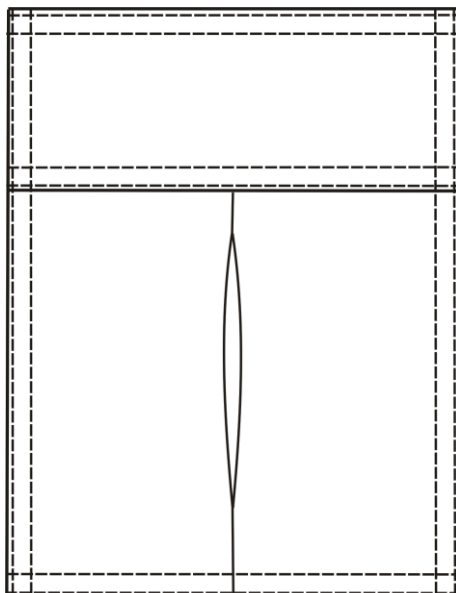
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка Б

Радни задатак МО-Б3

НАЗИВ ЗАДАТКА: Б3 Израда нашивеног џепа са фалтом у сусрет и поклопцем

На основу скице и задатих шаблона искројити и сашити нашивени џеп.

Скица модела

Опис модела

Нашивени џеп је димензија 16cm x 15cm на коме се налази фалта у сусрет на средини џепа ширине 2cm. Фалта је у доњем делу џепа ушивена у висини за 2cm, а у висини поруба за 4,5cm. Наштепавање џепа и поклопца је за 2mm и 5mm. Поклопац је на линији нашивања такође наштепан за 2 mm и за 5 mm. Поруб џепа је урађен отвореним порубним шавом.

Редни број	Назив кројног дела	Број комада
1	Поклопац џепа	2
2	Џеп	1
3	Подлога за нашивање џепа	1

Максимално време за израду задатка је 150 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање) бодује се оно што је до тада урађено.

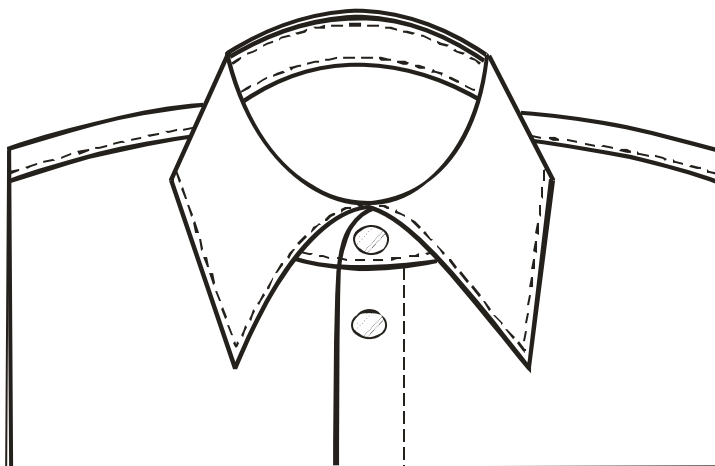
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка Б

Радни задатак МО-Б4

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда шпиц крагне из два дела за мушку кошуљу.**

На основу скице и задатих шаблона искројити и сашити крагну за мушку кошуљу

Скица модела

Опис модела

Крагна кошуље је дводелна, горњи и стајаћи део (јачица) Рамени шавови, горња крагна и стајаћи део (јачица) су наштепани украсним штепом за 2mm. Крагна је нашивена на вратни изрез и копча се дугметом. Савијање за копчање је обележено усецима и копча се дугметом.

Редни број	Назив кројног дела	Број комада
1	Предњи део	2
2	Задњи део	1
3	Стајаћи део крагне (јачица)	2
4	Горња крагна	2

Максимално време за израду задатка је 150 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање) бодује се оно што је до тада урађено.

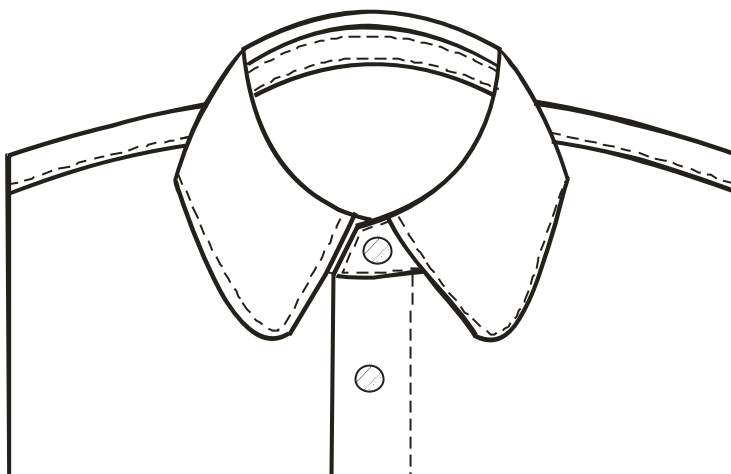
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка Б

Радни задатак МО-Б5

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Израда полукружне крагне из два дела за мушку кошуљу**

На основу скице и задатих шаблона искројити и сашити крагну за мушку кошуљу

Скица модела

Опис модела

Крагна кошуље је дводелна, горњи и стајаћи део (јачица). Рамени шавови, горња крагна и стајаћи део (јачица) су наштепани украсним штепом за 2mm. Крагна је нашивена на вратни изрез и копча се дугметом. Савијање за копчање је обележно усецима и копча се дугметом.

Редни број	Назив кројног дела	Број комада
1	Предњи део	2
2	Задњи део	1
3	Стајаћи део крагне (јачица)	2
4	Горња крагна	2

Максимално време за израду задатка је 150 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање) бодује се оно што је до тада урађено.

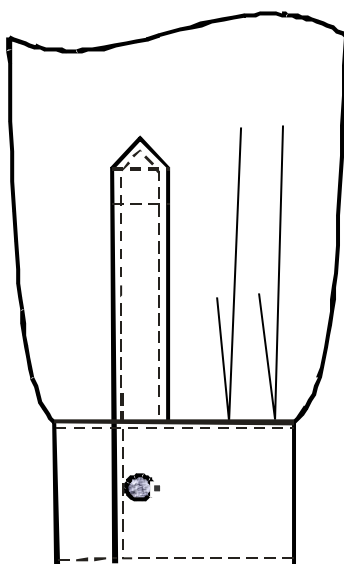
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка Б

Радни задатак МО-Б6

НАЗИВ ЗАДАТКА: Израда манжетне за рукав мушке кошуље

На основу скице и задатих шаблона искројити и сашити манжетну за рукав мушке кошуље

Скица модела

Опис модела

Једна страна шлица је обрађена паспул траком, а друга лајсном. На рукаву су урађене две фалтице дубине 2cm. Манжетна је димензија 26cmx6cm, наштепана за 2 mm и копча се дугметом.

Редни број	Назив кројног дела	Број комада
1	Рукав	1
2	Манжетна	2
3	Лајсна за отвор рукава	1
4	Трака за паспул	1

Максимално време за израду задатка је 150 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад (одустајање) бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка Б

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА БРОЈ А

Шифра радног задатка	
Назив радног задатка	
Назив школе	
Седиште	
Образовни профил	Моделар одеће
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

ЗБИР БОДОВА ПО АСПЕКТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:					Укупно бодова
Аспекти	1.1	1.2.	1.3.	1.4.	
Бодови					

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

КОМЕНТАРИ:

1. Израда шаблона

1.1. Припрема и одржавање радног места

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 4)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Припремљен прибор за рад	2	0
Спроведене мере личне заштите на раду	1	0
Одложен отпад на одговарајуће место	1	0

1.2. Основна конструкција кроја

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Израчунате помоћне мере	1	0
Урађен (написан) опис конструкције	2	0
Нацртана основна конструкција	7	0

1.3. Моделовање основног кроја према задатку

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 53)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Урађена корекција 1	8	0
Урађена корекција 2	8	0
Урађена корекција 3	8	0
Урађена корекција 4	8	0
Урађена корекција 5	7	0
Урађена корекција 6	7	0
Урађена корекција 7	7	0

1.4. Комплетирање кројних делова према задатку

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 33)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Пренети кројни делови	5	0
Додати шавови и поруби на кројном делу	6	0
Исечени кројни делови	6	0
Обележена важна места на кројном делу (цвикови)	6	0
Обележен правац основе на кројном делу	5	0
Обележен број комада кројног дела	5	0

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА Б

Шифра радног задатка	
Назив радног задатка	
Назив школе	
Седиште	
Образовни профил	Моделар одеће
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

ЗБИР БОДОВА ПО АСПЕКТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:				Укупно бодова
Аспекти	2.1	2.2.	2.3.	
Бодови				

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

КОМЕНТАРИ:

За сваки индикатор заокружити одговарајући број бодова

2. Израда пробног одевног предмета

2.1. Припрема и одржавање радног места

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Припремљен прибор за рад (маказе, креда, игла) и машина з ашивење (горњи и доњи конац)	4	0
Спроведене мере личне заштите на раду (коса, нокти, обућа)	3	0
Одложен отпад на одговарајуће место	3	0

2.2. Кројење пробног одевног предмета/детаља

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 40)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Постављени шаблони у правцу основе материјала	8	0
Уцртани кројни делови	6	0
Рационално искоришћен материјал	8	0
Искројено по уцртаним линијама	8	0

2.3. Шивење пробног одевног предмета/детаља

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 50)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Спојени кројни делови (ширина шава 1 cm)	25	0
Урађени украсни штепови	20	
Урађена дорада	15	